

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת אמור תשפ"א

צו באקומען די און אנדערע ספרים און קונטרסים:

היכל הקודש וויליאמסבורג

Heichal Hakodesh
Williamsburg
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
1-718-384-1652

היכל הקודש קרית ברסלב

ליבערטי
Heichal Hakodesh
Kiryas Breslev
181 Huschke Road
Liberty NY 12747

היכל הקודש קרית יואל

Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
1-845-243-0563

היכל הקודש קרית יואל

Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
1-845-467-5299

היכל הקודש מאנסי

Heichal Hakodesh
Monsey
32 Dolson Road
Monsey NY 10952
1-347-733-7551

היכל הקודש בארא פארק

Heichal Hakodesh
Boro Park
1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
1-718-384-1652

www.BreslevCenter.com

צו הערן די הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א רופט:

חיזוק פאר די

אידישע שטוב

212-444-9169

קול

ברסלב

212-444-9191

חיזוק יומי

צו באקומען די חיזוק יומי

טעלעפאון מעסידזשינג

347-630-2876

אימעיל

chizikyomi@gmail.com

1 **ורמינהו** מי שזכה בדישון מובה הפנימי ומי שזכה במטרה וכו' – לא היה עריך לאתוי
2 מי שזכה בדישון הפנימי אלא מי שזכה במטרה וקטורה. כי הכי דמי לאתוי
3 דבא מי שזכה לתרום מובה החיצון ומי שזכה באברים דקטני דהם. אלא נקט תרא דלעיל
4 מינה, דדישון רישון מובה הפנימי שנשנית בסטון להם, לאשמועינן דמי שזכה במטרה
5 ובקטורה דבבקי איירי, דרישון מובה הפנימי אינו
6 אלא בבק. ומתניתין דרבא נמי בבקי איירי. וכו'.
7 נמי היה מצי לאשמועי דבמתניתין קתני וריקת דם
8 תמיד ברישא, ובמסכת תמיד (ל.ב.) קתני ברישא:
9 מי שזכה בדישון מובה הפנימי, והרד מי שזכה
10 במטרה, והרד קתני שחיטת התמיד וקבלת דמו
11 וחויקתו, והרד והעלאת אברים לבבש, והרד
12 קטורת והרד הקטרת אברים והעלאתן מכבש
13 למזבח. וכו' משני רבי שמעון איש המצפה היא –
14 או הכל כותבש ערותו ומורת דקתני דהם ברישא פוך.
15 **מאן** תנא תמיד רבי שמעון איש המצפה היא –
16 רב הונא קיבל דרבי שמעון איש המצפה ורבנן
17 פליגי בסדר העבודה, אבל לא ידע הכי סבירא
18 ליה.

19 **אמר** אבוי לא קשיא באן דהטבת שתי גרות כו'.
20 – מרלא קאמר אלא אמר אבוי, מכלל
21 דלא דרד בי משניא דשניען ארומיא דומתניתין
22 אהיא דדמי. וקשיא לך אמאי לא משני נמי
23 הכי דומתניתין דרבא בשתי גרות. ומתניתין
24 דתמיד כותבש ערותו ונראה לך דאפילו אי יהו
25 משני דכי, אבתי פליגא אמתניתין, דהתם וריקת
26 דם התמיד בתי רישון מובה הפנימי והקטורה
27 דבא קתני וריקה ברישא. לדיכי עריך לאשמועינן
28 כתיא. והא דלא קתני במתניתין נמי הטבה
29 דתמיד הקטרת – יש לומר: דלא את חשיב אלא
30 הטבת שתי גרות, שדן גמי העבודה, וכתבת תש
31 גרות לא היה עושה כדן גדול. ודיבא סטון.
32 אורוי בעלמא סא מרין.

33 **הדיא** אבא טעמא שאול וכו' – לעיל כי קאמר מאן
34 תנא יומא רבי שמעון איש המצפה היא.
35 היה מצי למימר: מאן תנא תמיד – אבא שאול
36 היא. דפליג אמתניתין דיומא. ומתניתין דיומא
37 כרבנן דפליגי עליהו יש לומר: דניחא ליה לומר
38 להוכיח שם התנא דמתניתין דהיינו רבי שמעון
39 איש המצפה, עור: משום דאשכחן ליה בהדיא
40 דאתא לאיפלוגי אמתניתין דתמיד. דקאמר: רבי שמעון איש המצפה משנה בתמיד.

ביעין
נו"ב בביית אלהים נולך ברגש". **חדשים** – כתיבם שלא הקטירו קטרת מיםיהם ותקבצו כולן לבאן לגורל הקטורת. אבל לא ישנים. דאמר לקמן (כ.א.) מעולם לא שנה בה אדם, לפי שדחתה מעשרה. שאמר "ישמו קטורה באפן" (זכרים לג) וכתיב בתריה "ברך ה' זולתי, מכל מקום שמענין מינה הטבת תרות קודמת לקטורת. **כאן תרפבת** שתי גרות וכו' – לקמן בפרק שליש (ג.א.) אמרין שפוסקין בהטבת תרות, משותכין חמש פסק. ומתוך עד שנעשה עבודה אחרת בתוים. חזרו ומטיב שתיים. ופליגא אבא שאול ורבנן, איבא לבאן דאמר בקטורת מפסיק ליה, ואיבא לבאן דאמר כשחיתת התמיד חויקת דמו מפסיק ליה ולקמן (ל.ג.) מפרש טעמא דהפסק. ותנא ירדן סבירא ליה בקטרת מפסיק ליה. הלכך הא דקתני קטרת ברישא – בהטבת שתי גרות קאמר, והא דתנא הטבה ברישא – בהטבת תש ראשונה קאמר. והא **אבי** – לקמן, בפרק שליש (ל.א.), מסדר גביירי דסדר מערבא עבודת כל יום ויום. **ספשי תפרא** – דבר מקובל מכל בני הישיבה שקבלי מרבתייהם. לא ישיב – שבעתן ואחר כך יקטיר, אלא יקטיר באמצע, ואחר כך יגמור הטבת שתיים, והא ליכא למימר יקטיר תחלה ואחר כך תחיל להטיב קאמר ורבנן – דהא קיימא לן דבעי הפסקה, וכל עבודת סדורות זו אחר זו על פי התבוננים לקמן במילתא דאבי, ואי אפשר להקטיר עד לאחר וריקה דם התמיד. ואי אמרי קטרת קודמת להטבת תרות – אין עד עבודה להפסיק בה. **אבא שאול אישי כטיב** – את כולם קודם להטבת והפסק בדם התמיד.

1 שביבלי ראשי נבטולין ויהו – כלומר: כדי שביבליים יבטולו שיהא רב להחזיק ממנה.
2 כל מי שזכה בו' – שלש משניות הן בסדר התמיד, סדורות זו אחת זו כסדר עבודתו: מי
3 שזכה לפיסי בדישון מובה הפנימי נוטל את וכו', וכחשיים סדר מעשה הדישון נקט בתריה
4 מי שזכה במטרה נוטל את התני כו', ומפרש מעשה הטבת שתי גרות. והרד ושונא מי שזכה
5 בקטורת, ומפרש להכתיבו, אלמא כו'. סדרין.
6 **מאן תנא** תמיד רבי שמעון איש המצפה הוא –
7 דשמענין ליה בהרייתא דאריי בלהכות סדר
8 התמיד. והא איפאב שמענין ליה – דבר
9 פלוגתנייהו דהא, דשמענין ליה דפליג אסתמיה
10 דמסכת תמיד, ולא מיתוקמי אסתמיה דתמיד
11 כותיה. דתנן – ובמסכת תמיד: בא לו כון
12 חוורק את הרם לקרן מורדת צפנית של מובה
13 נתון מונה ראשונה מורחה צפונה מתנה ארת
14 כנין גאס יתיה, ניכרת למורח ולצפון, ומסם
15 מקף הדולק וכו' וכו' לקרן מערבת דרומית נתון
16 מערבא דרומה שהעולה טענה שתי ממות
17 שדן ארבע בשתי קריות. וכו' כנגד אלכסוה של
18 זו. כדי שיהא כן דום בארבע רוחות המובה
19 בארבע מנותה. ולקמיה (ל.ב.) מפרש מאי שנא
20 תני תרותי קריות. ותני גלה רבי שמעון איש
21 המצפה משנה בתמיד – ממתן דם הן התמיד ממתן
22 דמי כל שאר עולות, לתת ממנו מתנה ראשונה
23 אחת שהיא שתיים כמו שאמרנו בנין גאס יתיה.
24 ובשניה שתיים שדן תוים, להפסיק ולתת
25 מערבא תחילה ואחר כך דרומה, כדרך ביאתו
26 שהיא מקרן וכו' ובא מן המערב לדרום, ובשמעי
27 לקרן שדן שתי ממות ומפסיק. ולקמיה מפרש
28 לקמיה (טו.א.) **מאן תנא** סדר יומא – מאן תנא
29 לסדר תמיד דרך מסכת דמייירי בסדר יום
30 הכפרים, דפליג אשמועות דסדר התמיד – רבי
31 שמעון איש המצפה הוא. דשמענין ליה דפליג
32 אסתמיה דתמיד. **תפיש השני** – בפרקין דלקמן
33 (כד.א.) איירי בסדר ארבע פייסות שהיו שם בכל
34 יום, וקתני באספיה קיבוץ פייס שני היו מפסיקין
35 שלש עשרה עבודות. פי שותם ופי וויק – את
36 דמו, ומי מדרש מובה הפנימי, ומי מעלה אברי
37 תמיד לכבש וסדרן אותן עליו, ואחר כך מעלן
38 משם למזבח, משום 'רבוש עם הדרת מלך',
39 ומנהג הדולק שלש עשרה, ומתפרשין דחורין
40 ומכירין לפייס שליש, כלומר: באספיה שלישית, ולקמן (כד.ב.)

1 **ראשי נבטולין ויהו. אבוי אמר: אפילו תימא רבי**
2 **עקיבא, דעקיבד עבודה פוליה יומא, ולפניא מרד עליה,**
3 **ומבילי, ועקיבד הערב השמשו.** "ומקטיר את הקטורת
4 **ומטיב את הירוח". אלקימא קטורת ברישא ותרד גרות,**
5 **ורמינהו: מי שזכה בדישון מובה הפנימי, ומי שזכה**
6 **במטרה, ומי שזכה בקטורת! – אמר רב הונא: מאן**
7 **תנא תמיד – רבי שמעון איש המצפה הוא. והא**
8 **איפאב שמענין ליה, דתנן: בא לו לקרן מורדת צפנית**
9 **נתון מורחה צפונה, מערבית דרומית – נתון מערבא**
10 **דרומה, ותני עליה: רבי שמעון איש המצפה משנה**
11 **בתמיד; מורדות צפנית – נתון מורחה צפונה, מערבית**
12 **דרומית – נתון מערבא, ואחר כך נתון דרומה! – אלא**
13 **אמר רבי יוחנן: מאן תנא סדר יומא – רבי שמעון**
14 **איש המצפה הוא. ורמי סדר יומא אסדר יומא, דתנן:**
15 **פייס השני – מי שזכה, מי זרק, מי מדרשן מובה**
16 **הפנימי, ומי מדרשן את המנוחה, ומי מעלה אברים**
17 **לכבש. פייס השלישי: חדשים לקטורת בואו והקטירו! –**
18 **אמר אבוי: לא קשיא: פאן – בהטבת שתי גרות, פאן**
19 **בהטבת חמש גרות. – למימרא דבקטורת מפסיק**
20 **היה? והא אבוי מסדר מערבא משמיה דנקימא, פדם**
21 **התמיד מפסיק להו! אמרו: לא קשיא: תהיא – לאבא**
22 **שאול, הא – דרבנן, דתניא: פאן – ישיב את הירוח**
23 **ואחר כך יקטיר, אלא יקטיר ואחר כך יטיב. אבא**
24 **שאול אמר: מטיב ואחר כך מקטיר. מאי מעמא**
25 **דאבא שאול – דכתוב "בבקר בבקר ברוטיב את**
26 **הירוח", ותרד "לקטירנה". – רבנן: מאי קאמר רבנא**
27 בעין

מכרב

יומא. פרק ראשון – שבעת ימים דף טו עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – שטיינזליץ" קצא רשי

1 מערב עד בקר – גבורת תמינ' "ערוך אותו ארוח וביני מרעב עד בקר". תן לו –
 2 למערה מרת שמוי דן שהתא דולקת כל הלילה, ושיעור חמשים חצי גול כלכל נר ונר,
 3 ויש בו כדי לדולק כל הלילה של תקופת נבואה, ואם יוחר בקצהה – יוחר. אין לך
 4 עבודה כשכירה – כלומר אין לך עבודת אף כשירה אחר הדולקת, דרדיש הבאי: אותו
 5 מרעב ועד בקר, ולא אור מרעב עד בקר.

6 דתיב אחו – פהרשיטיה, ועל כרוך בעידן
 7 הדלקה תהא מיקטרא קטורת קאמר, אבל
 8 שריית, אבדו כשעמט של מיקרא דהר העוברת
 9 בחיטובי, הדר קיטינה. רב פפא אמר לא
 10 קשיא – סדר יומא אסדר יומא וכו' בהטבת
 11 שתי נרות, הא דרנן קטרת גריגא רבנן, והא
 12 דרנן נרות ברישא – אבא שאל. לפתניתין
 13 דהבא – ופירקא קטרת יומא פייס –
 14 דמוחיתו דפיתוס, משהעמט פהרש בני (הבא).
 15 דקתני קטרת לבסוף כבאבא שאל. אימא סיפא
 16 – דסדר יומא קתני בפרק שליש (ל.א.).
 17 הביאו לו את התמיד לבקו גרול ביום בהטבת
 18 קצאו – חנה, וחרך בו הכשר חיטה ברוב
 19 שנים, ולא חילק, לפי שצריך הוא עצמו למוד
 20 ולטול מוקד לקבל הדם, שכל עבודת אש
 21 תהא – ודא, חרך בו הכשר חיטה ברוב
 22 נרות – ועל כרוך בשנים האחרונות קאמר.
 23 דליבא למאן דקטרת קטרת קודמת לחמש
 24 נרות. וישא וישא – דסדר יומא רבנן וכו'
 25 בתמיה, ודכל מסכת זו כמשנה אחת, שנסקה
 26 כילה כסדר מנות שוה תפיסקוס סדרין
 27 הדולקין – תא ברישא וכו' – ובחמייה, דאוק
 28 אביי ומתניתין דפרק קמא בהטבת שתי נרות,
 29 ודפרק נתיב הנהטת חמש נרות. ואביי אמר לך
 30 – אל דפרק קמא, דקתני כל שבעת הימים
 31 הוא ורוק כו' – לאו בני הכפרים קאי, וכו'
 32 קפיד אסדרא, אלא ארוחי בעלמא מירי,
 33 ומלמדו שצריך כהן גדול להיות מסוק
 34 בעבודה דהא כל שבעה כדי שירגל וירגל וכו'
 35 ביום הכפרים, וסדרא דיומא הדר תני, לא לך
 36 שבע פהרש של הטבת חמש ובפרק שליש שנה
 37 הטבת שתיים. תלפאת את על עולת התמיד –
 38 מעשה חטאת על עלת התמיד, והחטאת
 39 טענה פיסוק מנות שריי יומא ניהו על ארבע
 40 קרות – אף עולת התמיד יש בה פיסוק

41 מנות, לא ביטילו ממנו מעשה עולה שריי
 42 עולה היא, אלא שיתון נהנוג בה. איבע שון
 43 איבע – על ארבע קרות. לא פלגו דשים
 44 ומכפרים – פהרש אתה שיתון דחורין
 45 ומכפרין כפרה אחרת. פיסוק מנות בעלמא
 46 הוא – והוא ושיתון בקרן אחת – אין אן
 47 ודתיב ודתיב ודתיב ודתיב ודתיב ודתיב ודתיב
 48 עולה ניתן למטה מותס הסיקרא, ודם החטאת
 49 למעלה, וכיון דרוך מונה בחיירימא המופסקת
 50 משם עושט חטאת עבידא – תהי למעלה
 51 כחטאת. הוה פטני כו' – לקמן בפרק תמינ'
 52 (ג.ב.) כשהוא מזה מרם הוה בנגד עובי של
 53 כפרה, וקא סילקא דקתן אחת מאמנע עביה
 54 למעלה, ושבע מאמנעיה ולמטה. ושמי
 55 במצליף – האי למטה ולמעלה דתני לא
 56 מאמנעיה קאי, אלא ראשונה נתן תחילה
 57 כלפי מעלה, והשבע תחילה זו למטה מזו

58 במצליף כמנגנא – כשליש ביה דרז המנה ברעוה זו למטה מזו, שאינו מבה במקום אחר, ולשון מצליף לא נודע לי. הוה על מרז של מזה הפניני שכן פעמים – כמו
 59 שנאמר ויהיה עליו קו הדם וכו'. אפליה – נגר אמצע גובה קידו. טירא – צהרים. פלוגא דיומא, וכיון רשעה הואות הוה המוה – אי אפשר לצמצם שלא יתא מוקד לא
 60 למעלה ולא למטה.

1 בעידן הטבה תהא מקטר קטורת – תימה! לא קאמר "דחייבו את הירוח" –
 2 היינו חמש נרות, ואחר כך "קטיר" דבקטורת מפסיק לחו' ויש לומר: משום דרשינן
 3 לקמן בפרק שליש (ג.א.) "בבקר בבקר בחיטוב" – הלכיהו דפרק קמא בפרק, פירוש חמש נרות
 4 לחיטובו ומפסיק, וחדר שתי נרות. ואם כן בדיבובו תהא מירי נפני בעשר נרות, ועוד יש
 5 לומר: דשיטאי דמשני ערשי ליה, דמיתוי ראה

6 לדבריו, בקאמר דאי לא תימא הבאי
 7 אימא סיפא הביאו לו את התמיד קרו בו –
 8 תימה! לוי אמאי פריך מלמדו דפרק קמא לקמן
 9 א.א.א. לפיכך מוזיא דפרק נפני שני, דקתני
 10 (כ.א.) מי שחוט מי זורק, הדר מי מרשן מזהב
 11 הפניני והמונה. ואבא שאל סבירא לא לקמן
 12 פרק "אמר להם המונה (ג.א.) גבי אביי מסדר
 13 מערבה אוליבא אמר שאל דרשינן, ודתיב
 14 הפניני קודם ולטבת חמש נרות, והטבת חמש
 15 נרות קודם לזם התמיד; ויש לומר: וילמא רב
 16 פפא פליג עליה דאביי, וסבירא ליה אפילו לאבא
 17 שאל דם התמיד ברישא, וחדר וישן מזהב
 18 הפניני.

19 אורויי בעלמא דקא מרזי וסודא הדר מתי
 20 לה – אין להקשות: כיון דלא
 21 תאן סידרא במתניתין – אהן כן לדידה! לא
 22 עריבא לשינא דלעיל (ד.ב.), דמשני ארומיא
 23 דמוחיתו מאתניתין דחמדי. ויש לומר: דלעיל
 24 מני ארוחי במתניתין – על השרד שנה אותה,
 25 והכי פירושה: דא לא תאן נמי הטבת חמש נרות
 26 – שמשם ראה ויהי בבין גרול.

27 במצליף – תימה! במאי עתה הוא דחריא
 28 תן בה הכי כמצליף, לקמן בפרק
 29 "הוצאו לך (ג.א.) לא יהי מניין לא למעלה ולא
 30 למטה אלא כמצליף ויש לומר: שבא לחרך דהאי
 31 במצליף היינו כמנגנא. והכל במקום אחו. וכמו
 32 שפירש בערוך: כמנגנא – שגורים ידו ואינו מבה
 33 עד שיוור.

34 מאי לאו אפליה דמזהב – ואם כן מעינו דשים
 35 שחציין למטה חציין למעלה, דמתחילה
 36 נתן על הקטרת ואחר כך על חצי המזהב. רשי
 37 לא פירש כן.

38 ואתח
 39 בעידן הטבה תהא מקטר קטורת, דאי לא תימא
 40 הכי, "בין הערבים" דתיב "ובהעלות אהן את
 41 הנרות בין הערבים קטירנה", הכי נמי דבברישא
 42 וכי תימא הכי נמי – והתניא: "מערב עד בקר" –
 43 תן לה מרתה, שתהא דולקת והולכת כל הלילה
 44 מערב ועד בקר. דבר אחר: "מערב עד בקר" –
 45 אין לך עבודה ששכירה מערב עד בקר אלא זו
 46 בלבד. אלא מאי קאמר רחמנא – בעידן הדלקה
 47 תהא מקטר קטורת, הכא נמי – בעידן הטבה תהא
 48 מקטר קטורת. ואבא שאל אמר לך: שאני תהא
 49 ב"קתיב "אוהי". רב פפא אמר: לא קשיא, הא –
 50 רבנן, הא – אבא שאל. במאי אוקימתא למתניתין
 51 דהבא – ברבנן, פייס – פאבא שאל, אימא סיפא:
 52 "הביאו לו את התמיד, קרצו, ומרן אחר שחיהא
 53 על ידו. נכנס להקטיר את הקטורת ולחייבו את
 54 הירוח" – אהאן תרבנן, רישא וסיפא רבנן, ומציעתא
 55 אבא שאלה – אמר לך רב פפא: אין, רישא וסיפא
 56 רבנן, ומציעתא אבא שאל. בשלמא אביי לא אמר
 57 לך רב פפא – ורישא וסיפא רבנן, ומציעתא אבא שאל
 58 לא מוקים לה. אלא רב פפא, מאי מטיבא לאי אמר
 59 במאי? – אמר לך: תאן ברישא תהבא שתי נרות,
 60 והדר תהבא חמש נרות. ואביי אמר לך: אורויי
 61 בעלמא הוא דקא מרזי, וסדרא הא הדר תני ליה.
 62 גופא, בא לו לקרן מורחית צפונת – נתון מורחית
 63 צפונת, מערבית דרומית – נתון מערבית דרומית.
 64 תני עלה: רבי שמעון איש המצפה משנה בתמיד;
 65 בא לו לקרן מורחית צפונת – נתון מורחית צפונת, מערבית דרומית – נתון מערבית
 66 דרומית, מאי קרא דרומה. מאי קרא דרבי שמעון איש המצפה? אמר רבי יוחנן משום
 67 דר דבי רבי ינאי: אמר קרא "ישערי עזים אהרן להטאת לה" על עלת התמיד וישעיה
 68 ונסבו", עולה היא, ואמר רחמנא עבדו בה מעשה חטאת. הא ביצד? נתון אחת
 69 שהיא שתיים כמעשה עולה, שתיים שהן שתיים כמעשה חטאת. – ולימן שתיים שהן
 70 ארבע כמעשה עולה, וארבע שהן ארבע כמעשה חטאת! – לא מצינו דמים שמכפרין
 71 וחרוץ ומכפרין. – וכי מצינו דמים שחציין חטאת וחציין עולה? אלא – על ברהן
 72 הקישון תהבתי, הכא נמי – בעל ברהן הקישון תהבתי! – התם פסוק מתנות בעלמא
 73 רואי. – ויניבו אחת שהיא שתיים למטה כמעשה עולה, שתיים שהן שתיים למעלה
 74 במעשה חטאת! – לא מצינו דמים שחציין למעלה וחציין למטה. – ולא? והתני:
 75 הוה מנגנא אחת למעלה ושבע למטה! – במצליף. מאי מצליף? מחויר בו והדר:
 76 כמנגנא – ולא? והתני: הוה ממוז על כפרו של מונבן שבע פעמים, מאי לאו אפליה
 77 דמונבן, דאמרי אינשי: טורח טורחא, הוא פלגא דיומא? – אמר רבה בר שילאי: לא,
 78 אפליה

אנפיה
 79 כמנצליף כמנגנא – כשליש ביה דרז המנה ברעוה זו למטה מזו, שאינו מבה במקום אחר, ולשון מצליף לא נודע לי. הוה על מרז של מזה הפניני שכן פעמים – כמו
 80 שנאמר ויהיה עליו קו הדם וכו'. אפליה – נגר אמצע גובה קידו. טירא – צהרים. פלוגא דיומא, וכיון רשעה הואות הוה המוה – אי אפשר לצמצם שלא יתא מוקד לא
 למעלה ולא למטה.

יומא. פיק ראשון – שבעת ימים דף טז עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל" – (שינויולין) קיט

הוספות

1 **דרומית** מורחית היא היתה לשבת לום הפנים – לקמן (זא) פרוף: דלעיל במתניתן
 2 תמיד מוכח הדיא היתה בקרן מורחית צפנית, דקא חשיב מלשבת טלאים
 3 שהיתה בקרן מערבית צפנית עד לשבת לום הפנים ארבע לשבות, וכי מפתח רימן ימן –
 4 נמצאת לשבת לום הפנים בצפנית מורחית. ומשני לה. וקשיא לך: לפרשאי לך: דלעיל קאמר
 5 דשאר שתי לשכותיה הוי לשבת החותמות
 6 ולשבת בת תומקו, והבא קאמר שבארת גזו גית
 7 חשמונאי יב ובארת וירדן לבת הנבטליה
 8 לומר: טובא איבא לשבות ומיני כלים שמעשיין
 9 שנים ושילשה דברים. **מ**אי איבא פלגא דאמתא
 10 – הא דלא משני שהדיכל היה לו אסופה למטה
 11 בפתחו, שהיתה גבוה חצי אמה – דקיס ליה שלא
 12 היה כך, ואם מצינו למר שהיה לו – היה לשאר
 13 השערים כמו, קו, ואם כן אבתי איבא פלגא
 14 דאמתא ומתווי פתוח בגויה. **מ**אי מני רבי
 15 יהודה דאמר מחב ממוצע וכו' – ואיכסי ליה
 16 פיתחא בגבולו של המבח העומד בפניו ומספקו,
 17 והבא נמי היה מצי למשני רבי שמעון דאי, דאמר
 18 בפרק 'איהו מוקמין' (מבואר גא) כוילה מחב
 19 בצפון קאי, דמחב החבש מכסינ בפני הפתח
 20 דאף על פי שהבש יורד ומשפע לעד הדרום
 המדקדק

המזרעוין. מערבית דרומית – אמר רבי אלעזר בן יעקב: שכחתי מה היתה משפשת. אבא
 שאול אומר: מה היה נתנין וין ושמון, והיא היתה נקראת לשבת ברת שמניא. הכי נמי מסתברא
 דרבי אלעזר בן יעקב היא, דתנן: כל הפתלים שהיו שם היו גבוהין, חיצו מבוטל מדרתי.
 שהבנה השורה את הפרע עומד ברה המשחה, ומכוון ורואה כנגד פתחו של היכל בשנת
 הזאת הקדם. ותנן: כל הפתחים שהיו שם גבוהין עשרים אמה ורובין עשר אמות. ותנן: לפנים
 מלמנו סורן. ותנן: לפנים מלמנו החיל, עשר אמות, ושתים עשרה מעלות היו שם רום מעלה
 חצי אמה ושלילה חצי אמה. חמש עשרה מעלות מעלות מותכה היורדות מערת ישראל
 לערות נשים, רום מעלה חצי אמה ושלילה חצי אמה. ותנן: בין האולם ולמזבח עשרים ושתים
 אמה, ושתים עשרה מעלות היו שם, רום מעלה חצי אמה ושלילה חצי אמה. ותנן, רבי
 אלעזר בן יעקב אומר: מעלה היתה שם, וקובה אמה, ורובין נתון עליה ובו שלש מעלות של
 חצי חצי אמה. אי אמרת בשלמא רבי אלעזר בן יעקב היא – היינו דאיכסי ליה פיתחא, אלא
 אי אמרת רבנן – הא איבא פלגא דאמתא ומתתו ליה פיתחא בגויה. אלא לאו שמע מינה:
 רבי אלעזר בן יעקב היא. רב אבי בר אבהו אומר: הא מני – רבי יהודה היא. דתניא, רבי
 יהודה אומר: המזבח ממוצע ועומד באמצע עזרה, ושלשים ושתים אמות היו לו,
 עשר

דגבוהין עשרים אמה לא משכחת שטחא מבעולת הדר לרבנן. לפנים פמני מורי – היה שם לפנים מכותל מורח, והיא מורחא העשויה נקבים נקבים כסידונו מטה של חבלים ועושין
 אותה כפי עיר ארובים וקורים שקרין לטי, ומרכיבין אותן זו על גב זו באכסון, וקורין אותן בלעז פרודי. לפנים – סמוכו דהוה חצי מקום פני עשר אמות והוא נקרא חיל.
 רום כל מעלה ומעלה חצי אמה. הדי ששלה קרע עורת נשים שש אמות. ושלשה
 – משך רוחב המעלה חצי אמה, ואורכה בכל רוחב הדר לצפון ולדרום. חמש עשרה מעלות – גובה קרע עורת ישראל מעורת נשים, הדי שעלה הדר שלש עשרה אמה חצי.
 ותנן בין האולם למזבח שתי עשרה מעלות – הדי שגבה קרע היכל התחתון שעש עשרה אמה חצי, עדיין נשאר ארבע אמות התחתון חצי אמה עליונה לראת
 דרך שם חצי אמה התחתונה של חלל פתח ההיכל. ותנן 'אליעזר בן יעקב אפי' מעלה חיתה – תע בעורת ישראל, ונבחה אמה ואורכה ברובם כל הערת. ורובן – של
 לזים בני עליה ונבחה אמה חצי, ובו שלוש מעלות של חצי אמה – שעולין בוק לזוכין. אי אמרת בשלמא – תע בעורת ישראל, ונבחה אמה ואורכה ברובם כל הערת. ורובן – של
 שיער עורת נשים ועורת ישראל את חלל פתח ההיכל. רבי אליעזר היא – דאית ליה מעלה יתירה, ונבחה קרע היכל מקרע התחתון שערים אמה חצי. היינו דאיכסי ליה
 פתח התחתון בגובה קרע ההיכל. אלא אי אמרת רבנן – הדי לא עלו המעלות אלא תשע עשרה אמה חצי, ופש ליה פלגא אמנתא דמיתחו ליה פתח ההיכל בגויה לזוכין
 שבה ויורדים. רבי אבי בר אבהו אמר מני – קרעו רכותל מורח ויפוך להיות נמוך – רבי יודנה היא, דאמר המזבח סמוך באמצע העזרה כנגד הפתחים, ומצאנו גובה
 סוהם את הפתח התחתון, שהיה עלה קרע עורת ישראל מקרע התחתון שלש עשרה אמה חצי. ומני אמה קודם שהגיע למזבח, והמזבח גבוה תשע – דהיי עשרים ותשום חצי.
 עשר

1 ששיקצו מלכי יו – שהקטרו עליה לעבודת כוכבים במקדש. קתני בלשבת הטלאים
 2 שהיא במערבית דרומית, מאן תנא מרות – הא מתניתן דמסכת מרות ר' אליעזר
 3 בן יעקב היא – דסתמיה דמתניתין דמרות קיימי כוונה. היתה אויך – מן המורה
 4 למעריב על רוחב מן הצפון לדרום. ומשלחה תחת הדר – דכתביה (במדרש ו) 'ותן על'
 5 האש אשר תחת זבוח השלמים'. לשבת
 6 המצריקין – מורש בפירוקן דלקמן ששם
 7 המזרעוין טובלין בשמיני ולפתחין אלעזר
 8 להבטיח ירדון לכהוות, אף על פי שטבול
 9 מבערב. אמר ר' אליעזר בן יעקב שבחתי בו –
 10 מכלל דירשאר ר' אליעזר בן יעקב קאמר לה.
 11 הכי נמי מסתברא – דסתמא דמרות ר' אליעזר
 12 קאמר לה. תנן בן התבליים וכו' – ולא מצינו
 13 מוקמט לה אלא כרי אליעזר בן יעקב. כל
 14 התבליים חתמו שם – בכל בניני דר הבה וחי
 15 גבוהין הרבה מאד, עד שהיו כל פתחים שבהן
 16 גבוהין עשרים אמה. לבד ממה של הפתחים
 17 דרבה מניא. חיצו מכותל מורחית – והוא ר'
 18 התחתון דלרגלי חר הבה, שבו נכנסין לחיל
 19 שלפני עזרת נשים, ומן החיל נכנסין לעזרת
 20 נשים, ומעורת נשים לעזרת הדרום. שבח
 21 השורה את הפתח עומד ברה המשחה – והוא ר'
 22 הדימים אשר על פני דירשלים מקום, ופני הכון
 23 למערב. ומתבין ורואה – מעל גובה ראש
 24 הכותל דרך השערים שלפנים הימנו פתחו של
 25 היכל, כשהוא מזה בדם, כדכתביה (במדרש ט)
 26 'והוא לא נוכח פני אהל מועד וכו', ואם היתה
 27 הכותל גבוה, אף על פי שהשערים מכוונים זה
 28 כנגד זה, שער זה הבה כנגד שער עזרת נשים,
 29 ושער עזרת נשים כנגד שער העזרה הגדולה,
 30 ושער העזרה כנגד שער היכל אל היה יכול
 31 לראות את פתח ההיכל דרך פתחים, לפי שהיה
 32 הדרך ומגביה העולה, עד שקרע פתח ההיכל
 33 גבוה עשרים אמות יותר מקרעו רגלי הדר
 34 הבה, ומצאתא איסוקפת ההיכל גבוהה
 35 ממשקף פתח הרה הבה, ולא לכל לראות החל
 36 פתח היכל דרך אותו פתח. ותנן כל הפתחים וכו'
 37 ותנן לפנים חתמו וכו' – כל בני ותן ותנן דקא
 38 מיתו הבא לפרושי אתי דלא משכחת דאיכסי
 39 פיתחא תתאה מבעולת הרה הבה אלא לרבי
 40 אליעזר בן יעקב. גבוהין עשרים אמה – כיון
 41 דגבוהין עשרים אמה לא משכחת שטחא מבעולת הדר לרבנן. לפנים פמני מורי – היה שם לפנים מכותל מורח, והיא מורחא העשויה נקבים נקבים כסידונו מטה של חבלים ועושין
 42 אותה כפי עיר ארובים וקורים שקרין לטי, ומרכיבין אותן זו על גב זו באכסון, וקורין אותן בלעז פרודי. לפנים – סמוכו דהוה חצי מקום פני עשר אמות והוא נקרא חיל.
 43 רום כל מעלה ומעלה חצי אמה. הדי ששלה קרע עורת נשים שש אמות. ושלשה
 44 – משך רוחב המעלה חצי אמה, ואורכה בכל רוחב הדר לצפון ולדרום. חמש עשרה מעלות – גובה קרע עורת ישראל מעורת נשים, הדי שעלה הדר שלש עשרה אמה חצי.
 45 ותנן בין האולם למזבח שתי עשרה מעלות – הדי שגבה קרע היכל התחתון שעש עשרה אמה חצי, עדיין נשאר ארבע אמות התחתון חצי אמה עליונה לראת
 46 דרך שם חצי אמה התחתונה של חלל פתח ההיכל. ותנן 'אליעזר בן יעקב אפי' מעלה חיתה – תע בעורת ישראל, ונבחה אמה ואורכה ברובם כל הערת. ורובן – של
 47 לזים בני עליה ונבחה אמה חצי, ובו שלוש מעלות של חצי אמה – שעולין בוק לזוכין. אי אמרת בשלמא – תע בעורת ישראל, ונבחה אמה ואורכה ברובם כל הערת. ורובן – של
 48 שיער עורת נשים ועורת ישראל את חלל פתח ההיכל. רבי אליעזר היא – דאית ליה מעלה יתירה, ונבחה קרע היכל מקרע התחתון שערים אמה חצי. היינו דאיכסי ליה
 49 פתח התחתון בגובה קרע ההיכל. אלא אי אמרת רבנן – הדי לא עלו המעלות אלא תשע עשרה אמה חצי, ופש ליה פלגא אמנתא דמיתחו ליה פתח ההיכל בגויה לזוכין
 50 שבה ויורדים. רבי אבי בר אבהו אמר מני – קרעו רכותל מורח ויפוך להיות נמוך – רבי יודנה היא, דאמר המזבח סמוך באמצע העזרה כנגד הפתחים, ומצאנו גובה
 51 סוהם את הפתח התחתון, שהיה עלה קרע עורת ישראל מקרע התחתון שלש עשרה אמה חצי. ומני אמה קודם שהגיע למזבח, והמזבח גבוה תשע – דהיי עשרים ותשום חצי.
 עשר

המדוקק יבין שקודם שירי גוהבו שני אמות המצה נפקא ליה שיפוטו מנגד הפת, ואם כן הוי מצי לאקומי כרבי שמעון וא כרבי יוסי דאית ליה גמי מובח מנוגע בפרק 'קדשי קדשים', אלא משום דרבי יוחנן שמעון ליה בחדא. וכי האי גונא איבא בפרק 'קדשי קדשים' (נחום ג.) דאמר רב ארוא בר אבהו רב אבהו הא מני – רבי יודנה היא, דאמר מובח מנוגע וכו'. ופרקי' ונאקא כרבי

יוסי ובגמולא ומשני משני דרבי יודנה שמעון ליה כדא. ואתא רבא לן על פירוש ברוחא ושל רבינו שלמה יצחקי, שפירש: האי גמי רבי יודנה היא – והיא דמודת, דאם כן תיקשי ליה: דרב ארוא בר אבהו גופיה אוקי דתם סתמא דתמיד, דתנן: ביררו משני עש תאנה וכו' כרבי יודנה. ואידו מוקי הבא סתמי דמודת כוונתה: דאמר לעיל דסתמי דתמיד פליגי אדמודת, ואם כן ליבא למימר דסתמי תמיד ומודת כרבי יודנה ויש לומר: דבלאו הכי מקשה ליה שפיר סתמיה דמודת ופיריה: וממובח גופיה, ורבי מציא ומקמי לה כרבי יודנה וכו'.

מן השלחנות לנסין ארבע – תימה: דתנן במסכת תמיד פירק 'אמר להם הממונה (ל.) בית המטבחים היה לצפון על מנתב ועלו שמה עמודים נסין וכו', עפ' שבהן תולין ומפשיטין על השלחנות של שיש שבין העמודים. ודבא משמע שיש רוח ארבע אמות בנייה: ויש לומר: ותי אחיזי ניהו. ותי יהתם – עמודים כן העמודים שבהן תולין ומפשיטין, והרבנה מנחת על השלחנות כדו שלא תהא נגרת על גבי קרקע. ותי דרבא – היינו שמונה השלחנות של שיש, דאמר פירק 'לא היו בופתין (תמיד לא.) שדו מרחיק עלין הקרבים: מרד שיש. וברפ' י' לא היו הקרבים (שם עמוד א.) והקרבים מדיחין אותם במעטן על שלחנות של שיש שבין העמודים, וכו' קימי מידו, רבינו יצחק בר ברון גרס דתם במעטה של שלחנות שבבית המטבחים. אי נמי יש לומר: אף על פי שדו הרוקס ארבע אמות קיה לין בין העמודים, ואף על פי שרוקס ארבע אמות לא היה בהמה נגרת בארץ, שוף בהמה גדול מנוגע לשלחנות, כדאית בבבא רשתה רב (שם פ' תוספתין) כבשי דתמיד על הגמלים היו נגרים בארץ. ומצאתי בפרשת תמיד, יסוד רבינו רבי ברון ז"ל.

רובא ונחוב ברוחם קאי – מה שפירש רש"י שלמעלה מבניית הסובב מנגלה מפתח שתי אמות לרוחב הפתח חצי אמה בעובה, אן לתמוה למה לא פירש למעלה מבניית היסוד מיד מנגלה הפתח אמה, דהר"ח

– הרי מן המובח לצפון ששים ושתיים ומחצה. כשתוק המש אמות הצפנית של מובח עליהם – הרי חצי רוחב העורה שהוא ששים ושבע ומחצה, נמצא עשרים ושבע אמות מן דרומית של מובח כלן חצי דרומי של העורה ומצא צפוני של מובח כלה לסוף צפוני של חלה הפתח אצל המוחה. צא ממקום המובח שתי אמות של הניחית היסוד והסובב – נמצא צפון חלה הפתח מנגלה למעלה מבניית הסובב שתי אמות, ויכול לרוחב כותן כשראש הר המעשה דרך אותן שתיים אמות את פתח ההיכל דרך פתח התחתון, ואף על פי שגבה שתי אמות שגבה המובח עד בניית הסובב סוהם את פתח התחתון, אינו כן, שדרי קרקע העורה לא עלה מקרקע הר הבית אלא שלש עשרה ומחצה, ושש על גובה הסובב לא היה תשע עשרה ומחצה, אחיפי פיה פלגא דאמאת בעובה פתח התחתון, אלא לאו ר' אליעזר היא, ואיכסי ליה במעלה יתירה, שמתע מה, ולבי מנגנום ביה, דיש לומר דהוא ולא פירש העורה והשלחנות – שאנו עם מקום הנסין הוא כלול באותו חלק שאתה חלק עשרים ותשע אמות העורפים ברוחב המורה. לפי שכן געש ומפורשין, נמצא מן הבבש לכותל דרומי שתיים עשרה ומחצה, דהבבש והמובח ששים ושתיים, הרי שבעים וארבע ומחצה, צא מוקן שתי אמות של בניית היסוד והסובב לצפון – נשארו שבעים ושתיים ומחצה, ולא נתגלה כותל הפתח מלא הותם, שדרי אמצעי של פתח באמצע רוחב עורה שדאי לסוף ששים ושבע ומחצה, דהוסיף עליהן המש אמות שידו שבעים ושתיים ומחצה, כללחה כאן המש אמות של חצי הפתח הפגוני, ואני כן שמעתי שמקום השלחנות כלול עם מקום הנסין, אבל מה ששנונו כאן והמורח בין כבש לכותל ומקום הנסין פירש לי מורי צדק רבינו יצחק בר יודנה ז"ל: שתיים עשרה מן העשרים ותשע בין כבש לכותל, ושליש עשרה למקום הנסין והשלחנות, ונתן טעם לדבריו, לפי שכן כבש לכותל מקום פניו, וכאן יש צורך שתמיש של שלחנות הנסין – נמצא כותל הפתח מנגלה חצי אמה, ולבי מנגנום, לפי שדאי לתנא לפרש וכוין שלא פירש – יצריך אתה לחלקו לתנאין, ואם באה להרבת כאן ולמעט באן – יכול אתה לגלות הפתח כמות שפתחו ואן לבסות כמה שתחפון, לפיכך טוב לי כמו שפירשתי (מלומר) כן שבשפת חצי רוחב היכל דרומי כלה המובח, והוא כנגד חלל הפתח.

עשר אמות כנגד פתחו של היכל – עשר אמצעות של רחבו. אחת עשרה לצפון – כנגד המש אמות העותרים לחלל ההיכל מן המוחה ולצפון, שדרי חלה ההיכל עשרים אמה רחב, וכנגד שש על עובי כותל צפנית של היכל וכן לדרום, נמצא רוחבו של מובח מצומצם כנגד היכל וכו'. ואי סלקא איתין מרות' ואי יתורה היא וכו' – פראב היא דקא פריך להלמוד לרב אדא, דאוקמיא כר' יודנה. ותי סתמי מרות' ר' יודנה ניהו, מובח דאדא באמצע עורה אליבא דסתמי דסתמי דסתמי משבחת להו כל חיפק הקורה – הגדולה אוך מאה שנותים ושבע, בתוך אותו חיפק נבנה הבית לצד מערב, והוצר' והמובח במורה, היכל מאה אורך עם כותל מאה וחללו, וכותל היכל וחללו, ואמה סרקסיין, וחלל בית קדש קדשים, ועובי כותל מערב, וחלל הוא אחיזי, ויעב כותל אחיזי – הוי משרשט במסכת מרות, ולקמן מייחיה לה בפרק 'הוציא לוי' (נבב.), אחת עשרה אמה – חלה מקום פניו אחיזי בית הכפורת, בין כותל האת לכותל עורה. הבבש והמובח כו' – ולא פירש עכשו מקום פניו שכן עב כותל דרומי של עורה, וכדיפא חתיי לה, ועכשו מונה ודחין מן העורם לצפון. מן הסובב ולפנינת – קובעים בקרקע בבית המטבחים שבצפון המובח, שותנים בון צואר ברמות כששותין קדשי קדשים שחיתוקין בצפון, שלחנות – עשרות מדידים קרבי קדשים. נסין – עמודים מנובין התקוען בקרקע, ואונקלאות של ברזל קובעין בון, שבהן תולין את הבמה להפשיט. המותר – מנאה ושלישים דתשם שלא נבנה כאן, ומקום השלחנות של חציך לפרש: שרובו מפורש בספר יחזקאל – אותו העורך חלקה, חצו לדרום בין כבש לכותל וחיפה למקום הנסין. רובא דמובח ברוחם קאי – לפי מנין זה, שדרי חצי רוחב העורה ששים ושבע וחצי, וכשתוקן מהם מכותל צפנית לנסין שמונה ומן הנסין לשלחנות ארבע, הרי שתיים עשרה, ומקום ארבעה השלחנות זו אצל זו ארבע פותח מארבע, וכן היו שמונה שלחנות כדתנן בשקלים (ט.ב.) נתונות ארבעה בראש ארבעה, נמצא ארבעה זו אצל זו ברוחב הרי שש עשרה, ומשם לנבעות ארבע – הרי עשרים, ומקום הנבעות עשרים ארבע – הרי ארבעים ארבע, ומן השלחנות והמובח שמונה – הרי משה ושתיים, ומקום הנסין שתי אמות ומחצה, ונתנו עתה ונתנו חציך דעשאר מטרותיו, שלא מנה במעשה, שדרי מאה ועשר אמות מנה מן הבבש לצפון, נשארו מנאה ושלישים ותשע של רוחב העורה עשרים ותשע, ונתנו לשלחנות ארבע ונשארו עשרים ואחת – אותן תחלוק למקום הנסין חציין וחציין השניה בין כבש לכותל

– הרי מן המובח לצפון ששים ושתיים ומחצה, כשתוק המש אמות הצפנית של מובח עליהם – הרי חצי רוחב העורה שהוא ששים ושבע ומחצה, נמצא עשרים ושבע אמות מן דרומית של מובח כלן חצי דרומי של העורה ומצא צפוני של מובח כלה לסוף צפוני של חלה הפתח אצל המוחה. צא ממקום המובח שתי אמות של הניחית היסוד והסובב – נמצא צפון חלה הפתח מנגלה למעלה מבניית הסובב שתי אמות, ויכול לרוחב כותן כשראש הר המעשה דרך אותן שתיים אמות את פתח ההיכל דרך פתח התחתון, ואף על פי שגבה שתי אמות שגבה המובח עד בניית הסובב סוהם את פתח התחתון, אינו כן, שדרי קרקע העורה לא עלה מקרקע הר הבית אלא שלש עשרה ומחצה, ושש על גובה הסובב לא היה תשע עשרה ומחצה, אחיפי פיה פלגא דאמאת בעובה פתח התחתון, אלא לאו ר' אליעזר היא, ואיכסי ליה במעלה יתירה, שמתע מה, ולבי מנגנום ביה, דיש לומר דהוא ולא פירש העורה והשלחנות – שאנו עם מקום הנסין הוא כלול באותו חלק שאתה חלק עשרים ותשע אמות העורפים ברוחב המורה. לפי שכן געש ומפורשין, נמצא מן הבבש לכותל דרומי שתיים עשרה ומחצה, דהבבש והמובח ששים ושתיים, הרי שבעים וארבע ומחצה, צא מוקן שתי אמות של בניית היסוד והסובב לצפון – נשארו שבעים ושתיים ומחצה, ולא נתגלה כותל הפתח מלא הותם, שדרי אמצעי של פתח באמצע רוחב עורה שדאי לסוף ששים ושבע ומחצה, דהוסיף עליהן המש אמות שידו שבעים ושתיים ומחצה, כללחה כאן המש אמות של חצי הפתח הפגוני, ואני כן שמעתי שמקום השלחנות כלול עם מקום הנסין, אבל מה ששנונו כאן והמורח בין כבש לכותל ומקום הנסין פירש לי מורי צדק רבינו יצחק בר יודנה ז"ל: שתיים עשרה מן העשרים ותשע בין כבש לכותל, ושליש עשרה למקום הנסין והשלחנות, ונתן טעם לדבריו, לפי שכן כבש לכותל מקום פניו, וכאן יש צורך שתמיש של שלחנות הנסין – נמצא כותל הפתח מנגלה חצי אמה, ולבי מנגנום, לפי שדאי לתנא לפרש וכוין שלא פירש – יצריך אתה לחלקו לתנאין, ואם באה להרבת כאן ולמעט באן – יכול אתה לגלות הפתח כמות שפתחו ואן לבסות כמה שתחפון, לפיכך טוב לי כמו שפירשתי (מלומר) כן שבשפת חצי רוחב היכל דרומי כלה המובח, והוא כנגד חלל הפתח.

אלא לאו שמע מינה 'אליעזר בן יעקב הוא - ואיכסי ליה במעלה יתירה, ולא במבוא, דרמענין ליה לר' אליעזר בן יעקב בפרק שלישי (לקמן לזא) דאמר כוליה מובח בדרום קאי, וכל חצי הלל הפתח מגולה. ואי קשיא דכי מתוקמא סתמא מרות אליביה. הא שבענין מיהא סתמא שאוכל המובח שבע אמות בצפון? על כרחיך הכי מפרשינן: הני עשרים וחמשה אמות שאנה נותן שאין בן

בבש לבתול אלא חמשה אמות ומחצה הכבש 1
החומבש שישים ושתיים - הרי המובח כולו 2
ברום קאי, וכולו בנגא אמצע עורה וחמורת 3
כולו למקום הנסין. ואם תאמר: אם בן שלא 4
דקדק התנא לחלקו לחצאין ויש לך להרבות 5
ולמעט לחיבן שחרצה - כר' יודנה בני מצינ 6
מוקמא לה. ויזא ממוצע באמצע עורה. 7
כידה' תן עשרים ואחת ומחצה מהם בין בבש 8
לבתול, והכבש שלשים, חצי המובח של 9
עורה - נמצא אמצעו של מובח לסוף שישים 10
ושבע ומחצה. שדא אמצע עורה. הא לא 11

מצינ אמרת שיהו ילד מקום השולחנות והנסין אלא שלש ומחצה. ובענין נראה לפרש 12
הא דרב אדא בר אבהו וכל הסוגיא בלשון אחר. רב אדא בר אבהו אמר ליה מני - 13
אמתנין דתמידי, אמר להם הממונת קאי. דרמיא מרות עלויה מתניין דתמידי דפליגי 14
אסתמא דמרות - ר' יודנה היא, דשמענין ליה דפליגי אסתמא דמרות. דתניא. ר' 15
יתודה אומר: מובח ממוצע וכי ואי סלקא דעתך מרות ר' יתודה היא - מי שמכחת 16
לה הא תנן כו', אלמא רוביה דמובח בדרום קאי, שמע מינה. ולא רטיסין אלא לאו 17
שמע מינה רבי אליעזר היא, והכי פירוש: שמע מינה מרות לאו ר' יתודה היא. רב 18
אדא בר יעקב אמר הא לשבת השמיים אקציוו - כתיב ומקצועות נרתיא 19
שארובה היא ועומדת במערב ומארכת לצד הצפון הדרום עד קרוב למקצועות שמבאן 20
ומבאן. והאני מצפון פתחיהו ליה - שמשוכה לצד דרום יותר. והאני מדרום 21
פתחיהו ליה - משוכה לצד צפון. פתחיהו דבמערבית דרומית הוה - טפי, ומדי 22
בה תנא דתמידי, אלא דנקיט סירדא מדרום לצפון פתחיהו ליה דרך הדלוכו כבילו הוא 23
בצפון. מדרומית להם הפנים - דהוה סלקא דעתיה שהוא מונה והולך דרך ימין מצפון 24
למערב, וממערב לדרום, ומדרום למורת. לשבת הטלאים בצפונית מערבית. לשבת 25
החוחמות במערבית דרומית. לשבת בית המוקד בדרומית מרוחית. לשבת להם הפנים 26
במרוחית צפונית, והוה רמינן עלה מתניין דמרות. דקתיב דרומית מרוחית. היא היחה 27
לשבת להם הפנים. ומצפון אמר רב הונא בריה דרב יהושע - תנא דמרות קא חשיב 28
דרך ימין, כדמפרש בהריא. דקאילו ובני מדרום למורת וממרחו לצפון ומצפון למערב 29
וממערב לדרום. והבא להקיש סבוב כל הבית ומקף דרך ימין מבוזח וזו סוד הקפתו. 30
ומתניין דתמידי דלא פירש מיד - איבא למימר דרך שמאל מנה. ותו לא חקיש מיד 31
מחשאתא.

א

ומר קחשיב דרך שמאל - תימה ליה: אמאי לא משני דאדיי ואדיי דרך ימין קא חשיב, אלא דלשבת להם הפנים נמי אקציוו מקציא. 32
דקימא במרות. ומאן דאניי נגפן - מתחויא בדרום, ומאן דאניי מדרום - מתחויא בצפון. דלשבת טלאים צפונית מערבית 33
ולשבת החוחמות דרומית מערבית, ולשבת בית המוקד דרומית מרוחית 34
ולשבת להם הפנים מרוחית צפונית. והדאי דתנא נמי מתוקמא דרך ימין, 35
וקל להביין ויש לומר. דעל כרחיך לשבת החוחמות ולשבת בית המוקד הם 36
היו אותם שתי לשבות דקא חשיב במסכת מרות (פרק ראשון משנה ו) אחת 37
שבה גבו בית שחמונאי אבני מובח, ואחת שבה יורדין לבית העובליה. דליבא 38
למינו תנא אחריני נענה, שדרי לא היה בבית המוקד אלא ארבע לשבות. ואי אחריני נענה - אם בן הוה שש לשבות, ואי תמידי אידי 39
ואדיי דרך ימין קא חשיב - אם בן בהדאי דתמידי משמע דלשבת החוחמות ולשבת בית המוקד אות ביקן מערבית דרומית ואחת 40
בקרן מרוחית דרומית, ובהדאי דמרות כי חשבת דרך ימין משמע דאותם שתי לשבות היו אחת בקרן מרוחית צפונית ואחת בקרן 41
מערבית צפונית מידה. הא קשיא ליה: מאן ליה אל דקאנורין סתמבאר דבקרן מערבית דרומית הוא, ודילמא צפונית מערבית הוא, ואפילו הכי מיתרנא שפיר והדאי ולחם הפנים כוה 42
ואין

הדחין עמו, דהתם אל מתחויא פתחא סתמא שתיים עשרה מעלות שכן האולם ולמכת 1
לחכי נקט למעלה מן הסובב. וזה שאותם מעלות הם שש אמות. והם כליים בנגב בניסא 2
הסובב שזוא מכו בן שש אמות מן הרקיק. ומה שקשה רשי אמאי לא משני דשולחנות 3
בכלל נסין, וכי בלינען בעשרים חמש אמות שתיים עשרה ומחצה בין הכבש לבתול דהשאר 4
לשולחנות - אם בן הוה שבעים וארבע ומחצה 5

ולא מתחוי פתחא בבניסת היסוד הסובב. לא 6
ירענא מי דחוקי לפרש בן שחספר מוקשה מהתרו 7
שתי אמות דבניסת היסוד והסובב, ומתוך כך 8
הקשה מה שקשה. שדרי נובל לפרש דבפשיטות 9
הוא מקשה: הא רבי יתודה אית ליה מובח 10
ממוצע, וסתמא דמרות ליה ממוצע. ולכל 11
הפחות רוביה בדרום, ואם בן סתמא דמרות דלא 12
בוחית. והא דמסקי אלא שמע מינה רבי אליעזר 13
בן יעקב הוא, דאמר כוליה בדרום, ודלא קאמרין 14
דמתניין דמרות סבירא ליה. ורבי יתודה ברל 15
ולחכי היה כותל מורוד נעוך משום דמכסי 16

פיתחא. כשאמר ששתים עשרה אמות ומחצה היה בין בבש לבתול - ואם בן לא היה לו 17
ראייה מהדאי תהיה כרבי אליעזר בן יעקב - שש ולומר משום דלא אשכחן אלא שלש 18
מחלות בהא מילתא. איבא למאן דאמר כוליה בצפון, ואיבא למאן דאמר כוליה בדרום. 19
ואיבא למאן דאמר ממוצע. ובין יהדאי דמרות לא מציעין לאוקמא נבאן דאמר כוליה 20
בצפון. ולא נבאן דאמר ממוצע - אין לנו לבדות מלבנו מחלוקת רביעית ולומר דקסבר 21
מתניין דמרות רוביה בדרום, כיון דלא אשכחן תנא דאמר הכי, אלא על כרחיך רבי אליעזר 22
בן יעקב היא דאמר כוליה בדרום. ומה שפירש רשי' אל מני רבי יתודה היא קשיא אהתו 23
דתמידי - אין הלשון משמע בן. ודאי הוה ליה למימר: תנא תנא תמידי - רבי יתודה ברל. 24
ועוד, לשון אל מני רבי יתודה היא - משמע דקאי ארס דסליק מינה, ועוד: כיון דלא אתא 25
לשעניו אלא דלא חקשי סתמא דתמידי אדמרות, וקאמר רבי יתודה היא אהדאי דתמידי, ואין 26
לו כח לאקמא כותיה אלא משום דפליגי אמרות - טפי הוה נתא למימר 27
דמאשכחן בריש פריק 'קשי דקשי' (ובדום גזס) דסתמא דתמידי קא סבירא מובח ממוצע 28
כרבי יתודה ולא כרבי אליעזר בן יעקב דקסבר כוליה בדרום קאי. ועוד קשה לימא אבא 29
שאלו דאי. אהדאי דתמידי, כמו שהוכיחו לעיל דסתמא דתמידי פליגי אסתמא דימא אבא 30
שאלו דאי. ועוד: שהוא מוחק הספרים. ובכל הספרים גרס במסכתא אלא לאו שמע מינה 31
רבי אליעזר בן יעקב היא, שמע מינה.

ומר קא חשיב דרך שמאל - תימה ליה: לימא אידי ואדיי דרך ימין, ותנא דתמידי קא חשיב 32
מנאי, דקאי בבית המוקד גדול ופניו בנגב הלשבות, ותנא דמרות קאי מאבראי 33
בעורת ופניו ללשבות, וקל להביין ויש לומר: דבמסכת תמיד פריק 'אמר לך הממונה' (לא). 34
קתיב בתר שזיו פפסיין אמר להם הממונה: הבאי ליה טלה מלשבת וכו', ולקמן פריק שני 35
(הבא). אמר שזיו פפסיין בלשבת הגיחה, אלמא דא מאבראי ולא קאי בבית המוקד, ולהכי 36
לא אוקמא דקאי מנאי.

קחשיב דרך שמאל - תימה ליה: אמאי לא משני דאדיי ואדיי דרך ימין קא חשיב, אלא דלשבת להם הפנים נמי אקציוו מקציא. 37
דקימא במרות. ומאן דאניי נגפן - מתחויא בדרום, ומאן דאניי מדרום - מתחויא בצפון. דלשבת טלאים צפונית מערבית 38
ולשבת החוחמות דרומית מערבית, ולשבת בית המוקד דרומית מרוחית 39
ולשבת להם הפנים מרוחית צפונית. והדאי דתנא נמי מתוקמא דרך ימין, 40
וקל להביין ויש לומר. דעל כרחיך לשבת החוחמות ולשבת בית המוקד הם 41
היו אותם שתי לשבות דקא חשיב במסכת מרות (פרק ראשון משנה ו) אחת 42
שבה גבו בית שחמונאי אבני מובח, ואחת שבה יורדין לבית העובליה. דליבא 43
למינו תנא אחריני נענה, שדרי לא היה בבית המוקד אלא ארבע לשבות. ואי אחריני נענה - אם בן הוה שש לשבות, ואי תמידי אידי 44
ואדיי דרך ימין קא חשיב - אם בן בהדאי דתמידי משמע דלשבת החוחמות ולשבת בית המוקד אות ביקן מערבית דרומית ואחת 45
בקרן מרוחית דרומית, ובהדאי דמרות כי חשבת דרך ימין משמע דאותם שתי לשבות היו אחת בקרן מרוחית צפונית ואחת בקרן 46
מערבית צפונית מידה. הא קשיא ליה: מאן ליה אל דקאנורין סתמבאר דבקרן מערבית דרומית הוא, ודילמא צפונית מערבית הוא, ואפילו הכי מיתרנא שפיר והדאי ולחם הפנים כוה 47
ואין

ואן לתרץ משום דאם כן לא הואי שום לשכה בקרן מערבית דרומית, דמה בכך? הוא לא קטני עלה ארבע לשכות היו בארבע מקצועותיו, אלא חמאם קטני וארבע לשכות היו לו וש' לומר: בין בולשבת תטלאים קטני שדחתה במקצוע, מסתמא כל תוך הו נמי כל חזא במקצוע בפני ענבה, ולא מסתברא שידיו שתיים במקצוע צפנית מערבית ובמקצוע דרומית מערבית לא הוא כלום. אבל

תמהו לינא ולשכת תטלאים במקצוע צפנית מערבית, ותימא דכולהו אקטיוו מקצו כוה"ק

וה' לומר: דדייט דקאמר מסתברא דרומית מערבית הוא, ולא קאמר על כרדוך דרומית דהאי. דאי לאו הכי – לא מותרת לחם הפנים, אלא משום דהוה מצי למימר צפנית מערבית דהאי, וכפרישתי, אלא שגראת לו דחזק קנת לומר דכולהו אקטיוו מקני. והוא אמר נדו כל פינות שאחה פניה לא יהי אלא דרך ימין – פירושה משום גומנין מים שעשה שלמה. הקשה רבינו אפרים זצ"ל: איגמירין מרהם, נגמר ממנשה, דכתיב (במדבר לח) 'ומירוהם מחורף לעיר את פאת קדמה אלפים באמה ואת פאת נגב וכו' – ר' דהיינו דר שמואל כשדוהף פניו לעיר, ומתקן מבחוץ; ונראה לי לתרץ: דמיס גמירין, משום דכתיב 'פנים פנים'

דחי איתא בהדיא בובדש פרק 'קריש קדיש' (סב.ב) דפרין דהווא מביעי ליה לעפיה. פירושה: בעלמא מנא לך? ומשני אבן כן? 'פנים פנים' למה לך? ומצאתי כחוב שהקשה רבינו יצחק בר אשי: אמאי לא מטיני אקשיא דלשכת תטלאים, דהא דקאמר דהוה במקצוע צפנית מערבית – היינו בקרן צפנית מערבית של עורה, דהיינו מערבית דרומית של בית המוקד. שדרי משמע במסכת מדות (פרק ראשון משנה ה) דבית המוקד גדול היה לעפון הצפון כוה"ק. וקאי דהם אמורה, והכא אבית המוקד. ועוד: דאלהם הפנים נמי וזהו מצי לשנוי, דחשיב נמי דהם דרך ימין, ותימא ולשכת החזמות ולשכת המוקד דקא חשיב בתמיד ולא חשיב במסכת מדות (שם) ולשכת אריות הוה, ובתוך העורה הוה: אחת במקצוע צפנית מורחית של עורה, ואחת במקצוע מערבית צפנית של עורה שהוא דרומי של בית המוקד גדול. דכשתמנה מלשכת תטלאים דרך ימין ארבע לשכות היא לחם הפנים רביעית לה. דרומית מורחית של בית המוקד גדול, כוה"ק. ויש לומר: דלא מסתבר לומר שיהא אומר על זה ארבע לשכות היו שם, כיון דלא היו שם בעורה אלא שתיים שם. ועוד: איך יתכן קרנות העורה וקרנות בית המוקד גדול שזוהו; ומסתמא העורה גדולה יותר מבית המוקד. אבל תימה לי, מאי דחזקתה דרב הונא בריה דרב יחשע לאוקמה חמאם דהאי דלא פליגי אהרדי, ולאוקמה בחז' גנא: הא על כרדוך פליגי אהרדי, דהיינו דרמית אק סברא או כילה מנחב בדרום או רוכיה, דכאשכחן באב, וסתמא דרומי מנחב בריש פרק 'קדיש קדיש' (בבאם תנא) דהיינו סבחה מנחב ממונעו ויש לומר: אי פליגי במילתא דאשכחן פלוגתא דהנאי – דהא לא ודישיגן, אבל במקום הלשכות – לא אשכחן הנאי דפליגי בהדיא.

ומורו רבנן בפרסיה דלאו אורח ארעא – תימה: מעיקרא, דלא אסיק אדעתא דהאי שטייא ארבע או זמשה, היכי הוה ניחא לרבנן? כיון דלרבנן דלרבי יהודה יתיב לבית תוש ובציר ליה שותת מפלגא, אם כן לרבי יהודה אמאי לא יתיב ליה אלא ארבע דהיינו תושב בציר מפלגא ליתיה ליה ארבע שלימות, ופרישה קטנה דלא נביעיר ליה אלא שותת מפלגא. או כיון דלרבי יחשע בציר ליה חמשה – לרבנן נמי נביעיר ליה חמשה או יש לומר: דלעולם אסיק אדעתיה דלאו אורח ארעא לתימיה ליה פרישה, ולבדן דנדימטיה בציר מפלגא, ולחכי, נבי לחם הפנים כיון דכי בערת ליה חזא מפלגא לא טמא ליה כמו לכל אויזי וכוהנים, דהיינו ליה שלימות או לא מנצמנין כולי האי לחשותה דרב לרבי יהודה ורבנן, ולמטייה אליבא דתרייהו בציר חמשה או בציר שותת מפלגא – דלאו אורח ארעא לתימיה ליה פרישה, אבל נבי שתי הלחם – הוה סלקא דעקר דעיה הוי אורח ארעא לתימיה ליה פרישה מלתימיה ליה כוה"ק. לבל ארעא דהובתים שיהא הוא לכרז שקול כבד כולם. ומשני: אפילו דכי לא עדיפא לחשוחו כבד כולם, מלתימיה ליה פרישה.

אי אמרת בשלמא – תנא דרומי גופיה דהני לשכת התטלאים בצפנית מערבית מורי הוא לדעו מערבית דרומית הואי טפי. אלא לפי מראית עיני שנה משנתו דהאי מדרום מיתחזיא ליה מצפון ולעולם מקור דרומית מערבית בא לתתיל למונת – היינו דמתרץ לחם הפנים אלאם הפנים, לדיות בדרומית מורחית, כדקתני במדות דלא ליקשי אהרדי.

כינצו לשכת התטלאים בדרומית מערבית שלבית החזמות – כי אולת דרך שמואל במערבת צפנית לשכת בית המוקד צפנית מורחית, לשכת לחם הפנים במורחית דרומית. **אליא אי אמרת** – דוקא תנא לשכת התטלאים במקצוע צפנית מערבית, סוף סוף מאי תרצתא לחם הפנים? כי מני דרך שמואל – הוה לשכת לחם הפנים בדרומית מערבית, לפי מניינו. והאמר שר – לקמן (תנ"ב), פשתי הלוח – של עזרת. איכתיב או חפש – בכל שבת ושבת, ולקניה מפרש מתי ארבע זמתי חמש. ויהיה לאחין ולבניו – בלחם הפנים כתיב. מוצת לאחין כו – ואף על פי שחן שתיים עשרה – יש בהן שתי חלות שאינן מתחלקות, כדמפרש ר' אילן לרבנן – דאמר לא שקיל פלגא. דאי שקיל פלגא – בעיר דחמשה לא שקיל. וישא ומציעתא רבנן – דאמר לא שקיל פלגא אלא בעיר מפלגא. ודקשיא לך חלה דשתי לחם למפרסיה, ולמיתב פריסה לבתן גדול. ובאי

איתא סויהא, רבי אמר: 'עולום חמש, רישא וספא – רבי, ומציעתא רבנן? – אָמר אבני: רישא ומציעתא רבנן, ומורו רבנן בפרסיה, דלאו אורח ארעא לתימיה לכתן גדול. ובאי

יומא. פיק ראשון – שבעת ימים דף יח עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזליץ) קכז
 רש"י תוספות

1 ומאי ארבע או חמש – מתו ארבע ומתי חמש? ליבנן – דרפלינו עליה דרבי יהודה בפרק החליל (סוכה נו"א) ואמר: משמר היוצא נוטל שש ומשמר רבבנס נוטל שש הלית, וטבר
 2 הגפת דלתות לא שקיל משמר רבבנס, נמצאו כולן באות מחלוקת וכן גדול חולק עם שתייה, ומשנים עשר בני מיפלא, ומחצתה שול אינו נוטל, בציר חרא מפלאנא – חמש שקיל.
 3 לרבי יהודה דאמר נבנס נוטל ששים – כל לא מחלוקת, בשבר שהוא מוקף למצאי שבת דלתות העורה חילי וחילק ולשבות שפתו שחרית משמר שיצא לו, מעשר בני מיפלא, שאן
 4 השתים באות במחלוקת בי כשרם הם. כפי חרא מפלאנא דערש – ושקיל ארבע, כולה רבי היא – דאמר פלאנא שקיל, וכפר לה רבי יהודה – דאן השתים מתחלקות ועולם, אלא
 5 מאי ארבע או חמש בני למישקל לא קשיא ואי

6 **עילא** ליה מרתא בת בייטוס דרבנא מלאב –
 7 אין זה יבאי המלך שבפרק ד'אומרו'
 8 (דקדושין ס"ו,א), שחרג דכפי ישראל. דהחזו דרובם
 9 כדן גדול דהו, דקאמוי דהקם לרם בעינן שבין
 10 עיניך, ולא היה מענה אחר במקומו.
 11 ודאמר

1 ומאי ארבע או חמש – לרבנן, דאמרו: נבנס נוטל שש,
 2 ויוצא נוטל שש, השכר הגפת דלתות לא, משתים
 3 עשרה בני מיפלא, בציר חרא מפלאנא – חמש שקיל.
 4 לרבי יהודה דאמר נבנס נוטל שבע, שמים בשכר
 5 הגפת דלתות, ויוצא נוטל ששים, מעשר בני מיפלא,
 6 בציר חרא מפלאנא – ושקיל ארבע, רבא אמר: בוקיה

1 אדאמא משמר המתקבב וכו' – פנמיז שיום
 2 טוב חל בשני בשבת, ויש משמר מקדים וכו'
 3 מערב שבת המתקבב בני דריגל, שכל המשמרות
 4 באות ברילא, או פנמיז שמוצאי יום טוב ערב
 5 שבת, והמשמרות והלכות למקומם בערב שבת
 6 ויש משמר שמתעבב עם עד מוצאי שבת, והנן
 7 במסכת סוכה (נהבג) שבת שבתוך הרגל – היו
 8 כל המשמרות שותח בדחילוק לחם הפנים, וכן יום
 9 טוב וסמךן בשבת, כל מלפניה – שאן יוכלין
 10 לשוב בשבת למקומן, בין מלאחריה – שעל
 11 כרחן הן מקדימין לבא מערב שבת, היו כל
 12 המשמרות שותח בחילוק לחם הפנים, שחרי על
 13 כרחן שוחין עם, חרי היא כשבת שבתוך דריגל
 14 חל יום אחד להפסיק ביתנים, או מלפניה כגון
 15 שבתה הגוער בתמישי בשבת או מאחריה
 16 שבתה מוער בשני בשבת – לא היה להם
 17 להקדים לבא מלפני השבת, אין שותח, אלא
 18 משמר המתקבב בשבת, בין שהוא משמר אחד
 19 בין שהוא משמרות רבבה – טעל שתי הלכות
 20 והשאר מתחלקות למשמר היוצא ונבנס, שומנו
 21 קבוע לאותה שבת, אי כפי – דרביעיתא רבי
 22 חזא, מאי לעולם תמשל **משנתא** אישי –
 23 ארזי, קרין לפני כסדר היום – פרשת אהרן
 24 מות' וכן כל שבעת הימים, שיחא סביר –
 25 מתבונן בכבודת העוברות לפניו, לתת אל לב
 26 שבתות סדר היום, **גמרא** בקשר ראשון –
 27 כל העמידו אלא על פי התורה, כתיבם מודונין,
 28 שריא בת ביתום – אלמנה עשירה היתה
 29 וקדשה ויהושע בן נבנאל, ונתנה ממון ליבאי
 30 המלך ומינה לדיות כדן גדול, תיקבא – חצי
 31 טהר, חצי קב, דייט – דהויים, דילא – שוטל
 32 המלך, בשוקא קמיה לא תחליף – מתוך שהיה
 33 מכירך מתחילה כפי הוא בעשרך ובמעשיך,
 34 למצוא ליללה לנכות ממך ממונ, מאכילין אותו
 35 – כדי עים הכפרים שחרית סלחות וביצים, כדי
 36 למסמס אבילה שבמעינו לשלשלו, שלא יצטרך
 37 לחלקו למרתה, לידו חיטום – של קרי,
 38 שסלחות וביצים מרובים את הורע, אב"י
 39 ואב"י – סימניה דהו, ומפרש ליה ואילו, זו
 40 תולין לו כמפאל – אם אכל מנאכל הדבת מנבל
 41 מן שהוא, תולין לומר שממנה רוב מאכל אהא
 42 ואינו בו לטומאת שבעה ולקרבן, דכתיב ויורקא
 43 פרק טו) בשור – ולא חממת אונס, אבל בעל
 44 קרי גמא בתוסא, דאין קרי חוב באים ממקום
 45 אחר, ואין מראיהם שדה, שחובב רובו למי בעל של שערך, ואינו קשור, אלא כלובן ביצה המורת, ושבתך דזע קשור, כלובן ביצה שאינה מורת, אין מאכילין אותו – בימי בדיקתו
 46 השחלן

רבי היא, וכפר לה רבבי יהודה. ואלא מאי ארבע? הא חמש בני למישקל! לא קשיא: הא -
 דאיכא משמר המתקבב, הא דליכא משמר המתקבב, אי איכא משמר המתקבב - משמנה
 בני למפלא, ושקיל ארבע, אי ליכא משמר המתקבב - מעשר בני למפלא ושקיל חמש, אי הכי
 מאי רבי אמר? לעולם חמש? - קשיא. **משנתא** מסרו לו ימינים מקניי בית דין, וקורין לפניו
 בסדר היום, ואומרים לו: אישי כדן גדול! קרא אתה כפיד, שפמא שבתה או שפמא לא למדת.
 קרי יום כפורים שחרית מעמידין אותו בשער מורה, ומעבדין לפניו פרים ואלים וכבשים
 ערב ויש שפמא מביד ורגיל בעבודה. כל שבעת הימים לא היו מונעין ממנו מאכל ומשחה, ערב
 ויום הכפורים עם השיבה לא היו מניחין אותו לאכול תרבה, מפני שהפאכל מביא את
 השניה. **גמרא** בשלמא שפמא שבה - לחיו, אלא שפמא לא למד - מי מוקמינן פי
 האי הונא? והתניא: "ותפתח הגדול מאחיו" - שפמא גדול מאחיו כבת, כגוי, כהקמה,
 ובענישה. אחרים אומרים: מנן שאם אין לו שאחיו הפתנים מגדילין אותו - תלמוד
 לומר "ותפתח הגדול מאחיו" גדלוהו משל אחיו. אמר רב יוסף: לא קשיא; פאן - במקדש
 ראשון, פאן - במקדש שני. דאמר רב אסי: תרקא דדינרי עיילא ליה מרתא בת ביתוס,
 ליבאי מליכא על דאוקמיה ליהושע בן נבנאל ככהני רבבני. ערב יום הכפורים שחרית וכו',
 תנא: אף השעורים, ותנא דידן, מאי טעמא לא תנא שעורים? - פון דעל חטא קא אתו -
 הלשא דעתיה. אי הכי פר נמי על חטא הוא דאתי - פר, פון דעליו ועל אחיו הפתנים
 הוא דאתי - באחיו הפתנים אי איכא איניש דאית ביה מילתא - מידע דעל ליה, ומתדר ליה
 בתשובה. כבולוהו ישראל - לא דע. אמר רבנא; היינו דאמרן איניש: אי פר אחתיד דיליא
 חו, חו, בשוקא קמיה לא תחליף. "כל שבעת הימים לא היו מונעין" וכו'. תנאי, רבי יהודה
 בן גוקאס אמר: מאכילין אותו סלחות וביצים כדי למסמסו. אמרו לו: כל שכן שאתה מביא
 לדי חימום. תנאי, סומכוס אמר משום רבי מאיר: אין מאכילין אותו לא אב"י, ואמרי לה לא
 אב"י, ויש אומרים אף לא יין לבן, לא אב"י - לא אתרוז ולא ביצים ולא פשר שמן ולא יין וישן, ואמרי לה
 לא אב"י - לא אתרוז ולא ביצים ולא פשר שמן ולא יין וישן, ויש אומרים: אף לא יין לבן,
 מפני שהיין לבן מביא את האדם לירי מומאה. תנו רבנן: זב תולין לו כמפאל, וכל מיני מאכל.
 אלעזר בן פנחס אומר משום רבי יהודה בן בתירא: אין מאכילין אותו לא חגב"ם, ולא גב"ם,
 ולא כל דברים המביאין לירי מומאה. לא חגב"ם - לא חלב ולא גבינה ולא ביצה ולא יין, ולא
 גב"ם - מי גריסין של פול, וכשר שמן, ומריים. ולא כל דברים המביאין לירי מומאה לאתווי
 מאי? - לאתווי הא דתנו רבנן: תמשה דברים כביאים את האדם לירי מומאה, ואילו הן: השום
 והשחלים

1 והאמר רב אבהו הלעשא ב' - לא להו מצוי לשנוי קטנות חזיה געני ומנן לראות
 2 הוה. דהו מסתקין בפרק 'חזיקת' (נדה סו.א) ומילתא דרבא אפילו בקטנה,
 3 ידילמא מחדא. ותיא דריבא דהבשה ליעשא וישבה שבעה נקיים. וכל אותם שבעה בדיקה
 4 שדחית וערבת וטבלה ולא נבלעה - או צריכה לברוק בכל יום ויום, דלעולם משתבעה
 5 לישא איבא לשפוק ידילמא חזיה ממתא דחמוד

6 עד שתיבעל. להך בעינן שבעה נקיים סמוך
 7 לבעלת מצוה. וכן פירש רבינו שמואל בן מאיר
 8 בפרק 'חזיקת' (שם)
 9 יחודי בעלמא הוו מיוחדו להו - פירש רשי:
 10 לא היו באין לערוך אלא מיוחדים עמוקו,
 11 ותו לא. והקשה רבינו יצחק: אם כן, כיון דאסרוך
 12 לבא עליה - מאי פת בסלו איבא?
 13 מיהו. לוי לומר: כיון דרשי ליהרר שבעה - פת
 14 בסלו קריבא בית. ועוד הקשה רבינו שמואל בן יחודי
 15 בחידושי דהאמר בפרק דבמותב (דא.ט) מ
 16 שפירש: אשתו דהו ולא בעל - הוא ישן בין
 17 האנשים ואשתו שניה בין הנשים להכי פירש
 18 רבינו יצחק: דכי אמרין טאן דהיא ליומא - לא
 19 אמרו טאן דהיא ליומא ליעבא אלא לחודי ברהו
 20 בעלמא. וכיון שדחו אמרנים להם כך רק לייחוד
 21 עמום - לא היו רואות דם ברחמי חימוד. ונראה
 22 לי כי מה שהקשה מכתובת - ולא קשה, דהא
 23 דאמר רחם - היינו דוקא לברור ליה נשא
 24 מועיל. דברו חופק טפי, מדשבעת בפרק כ"ל
 25 חדי' (נדה י.א.) כל האוחז באמה ומשתין -
 26 אכילו מביא מבול לעולם. ונמליני רחם: כאן
 27 בברור כאן בשנוי - בשנוי - שרי. אף על פי שאין
 28 אשתו עמו. ועל כרחק דהיא דכותבת אירי
 29 בברור, דמקתיני: מי שדיחה נטבו טבח ומא אביו
 30 של חתן או אמה של כלה וכו', ודווקא אביו
 31 של חתן או אמה של כלה, דליבא איניש טרודי.
 32 ומה מוכרחו בית יצחק דהם דאיריין במי שאין לו
 33 בנים ולא נשא מעולם. שדוא ביש לטרוד בעעמו
 34 צורכי חפתה. אבל אמר - אידו גופיה ממי טרוד.
 35 ואהדיא קתני. וכן מי שפירשה אשתו נדה ולא
 36 בעל היה שן בין האנשים וכו'. וכולנו לפיש ולא
 37 בבעל דקאמר - היינו לא בעל מעולם. אבל אלמן,
 38 אף על פי שעששו אין לו אשה, כיון דברר היה לו
 39 אשה - אשתו שניה עמו בחרו. וכל שאין רבן
 40 דהבא, שאפילו עשוי היה להם נשים, אלא שהו בכאן בעדי. ואפילו אם תמצא לומר דאלמן כמו בן אסור - מכל מקום הבא שרי, כיון שדיחה להם נשים בכיתם ולא תקפו ירייהו כולי
 41 האי וארבע, שבו היה נהא לפירוש רשי. כי לפירוש רבינו יצחק קשה להשוך דקאמר יחודי הוו מחודי, ודוהו ליה למימר לייחודי בעלמא. כלומר הוו מודיעים להם שלא היו חרצים אלא
 42 לייחוד בעלמא. מיהו, מעינן למימר להכי נקט האי לישנא יחודי בעלמא הוו מיוחדו להו - משום דאתא לשנוי מה שהקשה לא יאם אשה במדינה וכו'. ולהכי קאמר יחודי בעלמא
 43 בו ולא היו באים עליהם כלל, ומדלא היו מביאים עליהם עמום לעירם - לאמא לא היו באים עליהם. אלא יחודי הוו מיוחדו ליתובי יצירה, שאם היו חרצים היו באים עליהם, ואם היו באים
 44 עליהם - לא היו מביאים אותן לעירם. והשתא, אף על פי שחולקתי בין ברוך לנשי בין ברוך לנשי בני פירשה נדה - אין לי ללמוד ממאן דבר שמת לו מת ברזל דאשתו שניה עמו בחרו ולא אמרין הוא שן
 45 בין האנשים בו. וינמא דהא דאסרוך דהם באבולות שחורו ימי דהופה לישן עמו בחרו - היינו בבחור, דהא ידאן לולקך כן, דהא אסרוך דהם אפילו שבכר בעל. וכיון דבכר בעל פעם אחת
 46 - מה לו נישו מה לי בחרו. אבל בפירשה נדה - מוקי לה דווקא בשלא בעל. כי משעתו בשם מורי דהו יחזאל מפרשי גזיל: כיון דדרימס של צינא נהוג ברזל, ואסור בשתשמיש המטב כל
 47 ימי ירגו - הוא ישן בין האנשים וכו'. ורצייתו מחדא דכותבת. ומסקי טעמא משום דאבילות אקילו בית רבנן, ולהכי קילא ליה ואני לולולוי ביה. אמטו להכי ישן בין האנשים. אם כן
 48 ברזל נמי, כיון דאקילו ביה כי התם - הוא ישן בין האנשים. אבל בסודו של רבינו אברהם בן רבי דוד וציל מצאתי בספר בעלי הנפש ושער הפרשהו שכתב לחיות, וזה לשונו: ולי נראה
 49 אין מומרי לאיניש אבילות ברזל - שאין צריך לישן בין האנשים. אף על גב דקילא ליה רלא חל עליה אבילות, משום דשבעת ימי משתה הוא ביה משום אפשיי משחה לשטרינו ולכל
 50 בני החופה. אבל שנתח דרזל, ליתח ברוי כי האי גונא - לא. דהא בני שבת לא אשכחן טאן דאמר דהוא ישן בין האנשים. אף על גב דלא נהוג ביה אבילות, עד כאן לשונו. וקצת קשה לי:
 51 אם כן כי פריך דהם מואבילות דחתן לאבילות דעלמא. ומשני רב אשי: מי קא מודימא אבילות דהבא לאבילות דעלמא. אבילות דהבא - אקילו בה רבנן. פירוש: ולהכי הוא ישן בין האנשים
 52 אף על גב דבכר בעל, דהו מצוי למיפלא בין אבילות דהבא לדעלמא משום דהופה איה בתו אפשיי שמחה. מיהו יש לומר דעירפא מינה קא משני.

1 השחין - קרשיין. הללוזות - פולפרו. הנריר - ארנ"א. פצריאה - הגרל על
 2 המריר, שאין סמיכותו זרע אחר שיכחד בו. לא יאכל ביצים - שבינאין לידו קרי,
 3 ומתנהג על בני הבית. לא יישן בפליתו של בעל הבית - שהוא מוחסב בה ביום, שלא
 4 ימצא עלה קרי. כי מיקלע לחדשיש - מי שהיה רגיל לילך. מאן חזיא ליומא - מי אשה
 5 שתשנא ליה ליומא. שאנתבעה וקא תנא לאור
 6 מנאן אז חזיל זה - בן שילודי במדינה וכו' עם
 7 בת שילודי במדינה אחרת. רבנן קלא איהו לחו
 8 ושמן קרוי על בניהם. צריבא לישב שבעה
 9 נקיים - מיום שנתרתי, שמא מחמת חימוד
 10 ראתה דם. יחודי בעלמא - ואין נוקקין לוק.
 11 אלא שדשנא אשה אן מתאהב כמי שאין לו
 12 אשה. משנה ספרוהו זקני בית רין -
 13 שקראו לפניו בסוד היום. לוקי בוחנה - פת
 14 ללמוד הפנת הקטורת ומשולח מולח ביום
 15 הבהרים, שאמר ויקרא פרק א"ו, זמלא חפני
 16 קטורת סמים' וכו' ועבודה קשה היא. כדלמן
 17 (מזב.). בית אבנים - היו עשין את הקטרת,
 18 כותשין אותו ומערבין סממניה. וחשבוהו - אם
 19 שלא ידא ידוקק לתקן מבורחן ולחכוס פנים
 20 כדאמרין בגמרא (למן ט"ב). איש - ארני.
 21 הוא פורש שבת - מפרש בגמרא (שם), אם
 22 היה חכם דורש - כדבר הלכה כל ליל יום
 23 הבהרים, שלא יישן ויראה קרי. ואם לאו -
 24 חכם הוא. וירוע להכי ולשמוע דבר הלכה,
 25 ואינו יודע לדרוש - דורשין לפניו. באיוב
 26 ובעירא וכו' - שדן בדרים משתשין את הלכ
 27 לשמועו, ואין שניה חוספתה.
 28 נגרא

1 והוא פורש שבת - מפרש בגמרא (למן ט"ב). איש - ארני.
 2 הוא פורש שבת - מפרש בגמרא (שם), אם
 3 היה חכם דורש - כדבר הלכה כל ליל יום
 4 הבהרים, שלא יישן ויראה קרי. ואם לאו -
 5 חכם הוא. וירוע להכי ולשמוע דבר הלכה,
 6 ואינו יודע לדרוש - דורשין לפניו. באיוב
 7 ובעירא וכו' - שדן בדרים משתשין את הלכ
 8 לשמועו, ואין שניה חוספתה.
 9 נגרא

1 והוא פורש שבת - מפרש בגמרא (למן ט"ב). איש - ארני.
 2 הוא פורש שבת - מפרש בגמרא (שם), אם
 3 היה חכם דורש - כדבר הלכה כל ליל יום
 4 הבהרים, שלא יישן ויראה קרי. ואם לאו -
 5 חכם הוא. וירוע להכי ולשמוע דבר הלכה,
 6 ואינו יודע לדרוש - דורשין לפניו. באיוב
 7 ובעירא וכו' - שדן בדרים משתשין את הלכ
 8 לשמועו, ואין שניה חוספתה.
 9 נגרא

יומא. פירק ראשון – שבעת ימים דף יט עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל" – (טייטזילין)"
 קלא
 רש"י
 תוספת

1 **גמרא** תא ללמדו פניה – מוליכין אותו לביט אבטינס, ששם הקטרט מוצי. לשבת
 2 פרוהיון – לישן שם. לשבת אבטינס – ללמוד הפניה. על גנה – היה בית הטבילה. מי
 3 מניח היו באין לשבת ברומת. סיכה – בנב אבטינס, מעלות ממגללות וסוכנות במקוץ
 4 עמוד, בעין עז לגלגל של גת. לנג ביה הפרה – לעלות לה דרך המסיכה. לשבת הגולה
 5 – על שם בור הכרוב שם עליו גולה. פרוהיון –

6 שיתוק – ללשבת הגולה וללשבת הגותית. וגו
 7 לישתין שיה – קרוי אחד לישתין. שער
 8 הדילקה שער הקיבן – לא ידעתו למי נקרא
 9 שמש כר. שער השם – שבו מנסיין צלוחות
 10 של מים של ניסוך ברו, כך מפרש בשקלים
 11 (ג.ט). ועשרה קרויין – ידיו רגליו מן הכור.
 12 בו ביום – ביום הכפורים, ולקמן (לבא). ליץ
 13 לזר מקראי: וכולן בקדשי, כדפרשני. על גב בית
 14 פירות – שדחתה בניה ברוך עזרה מוקדשת.
 15 חזין מוז – מבילה ראשונה שאניה באה שבביל
 16 יום תפריים, שאף כל ימות השנה שנינו בפרק
 17 שלשי (לבא) אין אדם נכנס לעזרה, אפילו
 18 טהור. עד ששטבול, אבל נבילות הבאות מחמת
 19 יום הכפורים – בענין מקום קודש, הדכי כרוב
 20 ברו ירוחץ את כשרו במים במקום קודש
 21 (ויקרא פרק טו). ובעד לשבתו היתה – אלטאז
 22 לשבה יש לו בדרום. ומסתברא לשבת
 23 פרוהיון – שהוא ישן שם, בדרום ויהא אצל
 24 בית הטבילה חול. מאי טעמא מקדים קא בי

25 – כשהוא משכים לבקר כל שבועה עומד
 26 ממטוה. ויפיד רגליו ויכול – החם על גב
 27 שער השם שטבול על גבה בעובי ההוצאה
 28 מותרין שם טבילה חול, ומניין שיש
 29 באמה מעין עיטם, כדלוקמן (כ.חא). וכל המיסק
 30 רגליו טעון טבילה ליכנס בפרה, ואויל לצפון
 31 ללשבתו השניה ללמוד הגולה. וברומתי
 32 המקדש ועבדו עבודה כוליה יומא, כדתן
 33 (לעיל דא): כל שבעת הימים הוא זרק את
 34 הדם וכו'. לבחדי פניא מרו עליה – כדראמתי:
 35 בריש פירקין. אויל לדרום ויבטל – על שער
 36 המים, כרבי עקיבא דאמר (שם) טהור שפיל
 37 עליו שהוא עטמאט. ויחיה – הדלך ויטוב
 38 בלשבת פרוהיון אשר אצל בית הטבילה. דאי
 39 אפרת לשבת פרוהיון – שהוא שן הן דהיא
 40 בעמף, ורוחק מביט הטבילה – המדרות כן
 41 הענין הוה. מקדים קא ויפיד רגליו – בדרוך
 42 כל המשכימין, אויל לדרום – לשער המים.
 43 ויבטל ויפיד פניה – החם בבית אבטינס אשר
 44 שם, ואויל לבית המקדש וכו'. אלהא אל –
 45 קישא הוא כלומה וכו' לא טוב לך להמרידו
 46 ממרתין ליה מרעה, דאי צדוקי הוא ואידו
 47 שנים מקדים עליו טורח המקדש – לפרוש מן
 48 הבכונה גדולה ולא יקבלנה מתחלה טוב לטו.

49 שדרין תן משקט את עבודה, כדלוקמן בשמעתין. אי נמי –
 50 דלא בעית לאטרוחיה – ליבעד שתי שליכתי בחד הודי. ליסא תירו – מתוחזין רתנין
 51 יתור דאם הוא מודר הנאה ממנו – מותר לו שקריבי עליו קרבנותיו, כדתן בנריים (ז.הב).

1 **ששם** מירחין (קדשי) קדשים – הא דארמיין לעיל (טזא) השולמות היו עבודה להדיח
 2 עליהן וקדשי, וכדכתיב ביראי בחווקאל (מ) יש לומר: דכשר קדשים מירחין על
 3 השולמות, אבל קרבי קדשים שיש בוך קרבי מנאסי, מירחין אותם ללשבת המירחין.
 4 **לשבת** בית הפרה – ואם האמר: מאי שנא דכי תאן לזר ברישא נשק לטבת המלח

5 ולשבת בית הפרה ולשבת המירחין, וכי מפרש
 6 לזר מפרש לשבת המירחין והדר לשבת הפרה
 7 ויש לומר: אי הוי מפרש לשבת בית הפרה ברישא
 8 הדיכי ילחני? ועל גנה היה כותן טובל כר – ואבתי
 9 לא קתני הדיכי טליק לזרחה, להכי תאן לשבת
 10 המירחין ברישא, ומשם היתה מסיבה לנג בית
 11 הפרה. אמנם ארתיי מנסכת מרות (פרק תמישי)
 12 משנה א) ומשם מפרש לשבת הפרה ברישא כי
 13 סירדא דרישא, וגם במקטת ספרים שלנו יש כמו
 14 כן באבן.

15 **גמרא** תנא: ללמדו פניה. אמר רב פפאי: שתי
 16 לשכות היו לו לכהן גדול, אחת לשבת פרוהיון
 17 ואחת לשבת בית אבטינס, אחת בצפון ואחת בדרום.
 18 אחת בצפון – דתנן שש לשכות היו בעזרה, שלש
 19 בצפון ושלוש בדרום. שפרדום לשבת המלח, לשבת
 20 הפרה, לשבת המירחין. לשבת המלח – ששם היו
 21 נוהגין מלח לקרבן, לשבת הפרה – ששם היו מולחין
 22 עורות קדשים, ועל גנה היתה בית טבילה לכהן

23 גדול ביום הכפורים. לשבת המירחין – שם היו מירחין קרבי קדשים, ומשם מסיבה עולה
 24 לנג בית הפרה, שלש שבצפון: לשבת העזן, לשבת הגולה, לשבת הגיות. לשבת העזן,
 25 אמר רבי אליעזר בן עקיב: שכחתי מה היתה משמשת. אפא שאיל אומר: לשבת כהן
 26 גדול היתה אחויו שתיקה, וגם שלשתן שוה. לשבת הגולה – שם היה בור הגולה, והתגלגל
 27 ותן עליו, ומשם מספיקין מים לכל העזרה. לשבת הגיות – שם היה מסתדירין של ישראל
 28 ושבת דונה את הכהנים, ומי שנמצא בו פסול היה לובש שחורים ומתעמף שחורים ויצא
 29 והלך לו, וישלא נמצא בו פסול – היה לובש לבנים ומתעמף לבנים ומשמש עם
 30 אחיו הכהנים. אחת בדרום, דתנן: שבעה שגעים היו בעזרה, שלשה בצפון ושלושה בדרום
 31 ואחד במזרח. שפרדום שער הדילקה, שני לו – שער הקרבן, שלשי לו שער המים.
 32 שבמזרח שער נקטור, ושתי לשכות היו שם. אחת בימינו ואחת בשבטאלו. אחת לשבת
 33 פנחס המלביש, ואחת לשבת עושי הביתין, שבצפון שער ניצוף, בגין אבסדה היה ועליה
 34 בניהו לו על בניו, ושם כהנים שומרים מלמעלה ולוים מלמטה. ושלפנים הימנו החיל, שני
 35 לו שער הקרבן, שלשי לו שער בית המוקד. ותנא: תמש טבילות ועשרה קדושים מובלי
 36 כהן גדול ומקדש בו פנים, וכולן בקדש [על גג] בית הפרה, חזין מוזי שתיחה בחול על גבי
 37 שער המים, ובעד לשבתו היתה. ולא ידענא אי לשבת פרוהיון בצפון ולשבת בית אבטינס
 38 בדרום, או לשבת בית אבטינס בצפון ולשבת פרוהיון בדרום. וגוסתברא דלשבת פרוהיון
 39 בדרום הוא. מאי טעמא? מקדים קא ומיסך את רגליו, וטביל ואויל לצפון וגמר הפניה,
 40 ואתי לבית המקדש ועבדו עבודה כוליה יומא, לבחדי פניא מרו עליה, והדר אויל לדרום
 41 וטביל ויפיד פניה, ואתי לבית המקדש ועבדו עבודה כוליה יומא, להדי פניא מרו עליה
 42 והדר אויל לדרום וטביל, וכעי מקדש ועבדו עבודה כוליה יומא, להדי פניא מרו עליה
 43 דאי לא תימא הכי – נעבדיהו לתרוניהו בחד הדר, או נמי – טעמי ליה בחדא. ויאמר
 44 לו אישי כהן גדול וכו', לימא תהוי תיובתא דרב הונא בריה דרב יהושע, דאמר רב
 45 הונא בריה דרב יהושע: הני כהני – שלוחי דרמקא ניהו. דאי אמרת שלוחי דידן ניהו

46 שדרין תן משקט את עבודה, כדלוקמן בשמעתין. אי נמי –
 47 דלא בעית לאטרוחיה – ליבעד שתי שליכתי בחד הודי. ליסא תירו – מתוחזין רתנין
 48 יתור דאם הוא מודר הנאה ממנו – מותר לו שקריבי עליו קרבנותיו, כדתן בנריים (ז.הב).

49 שדרין תן משקט את עבודה, כדלוקמן בשמעתין. אי נמי –
 50 דלא בעית לאטרוחיה – ליבעד שתי שליכתי בחד הודי. ליסא תירו – מתוחזין רתנין
 51 יתור דאם הוא מודר הנאה ממנו – מותר לו שקריבי עליו קרבנותיו, כדתן בנריים (ז.הב).

מ
 הכי

1 מי אינא מדי דאנא לא מעינן למעבר בר - תימה: בדפרא [אין פון מורד"ר (דברים לה.ב)]
2 מיבעיא לך: הני כתיבי שלוחי דרומאני נינהו א שלוחי ירוך נינהו: אקומה: תא שמע תא
3 שמע טובא דתמ, למסוף לא אישפוטא, ואמאי לא פשיט לה מרוב הונא בריה דרבי יודישע
4 דרבא: יש לומר: דלא בעי ליה למפשט מרובי אמוראים אלא ממתניין וברייתא, וכו' האי יונא
5 צריך לומר איתא מרובא דהיין בפרק קמא דרבא

6 מעינא (דב. ושם) ובפרק "דכותב" (בבבא)
7 (פ.ט.ב) או אלמנה מן האירוסין אית לה כתובה,
8 ולא אישפוטא, על גב דבבבא רובי כהנא
9 משמע בפרק "עירוד" (שם מ.ד.א. ושם) ובפרק
10 "האומר" (קדושין ס.ד.א. ושם) ראתי לה כתובה,
11 כמו שהוכיח שם רבני יונה: אלא לא בעי
12 למפשט אלא ממתניין וברייתא, ולי נראה
13 לדלעם פשיטא ליה מרוב הונא בריה דרבי
14 יודישע שלוחי דרומאני נינהו, ואי סלקא דעתך
15 שלוחי ירוך דרוקא נינהו ולא שלוחי דרומאני כלל
16 - מי אינא מדי בר. ודחם מביעיא ליה אי שלוחי
17 ירוך קמא, דהוה ליה שלוחי דרומאני שלוחי ירוך,
18 או שלוחי דרומאני דרוקא. הוא לא מצי למפשט
19 מרוב הונא, אפילו אי שלוחי ירוך נמי הוה
20 מקריב, אף על דאנא לא מעינן למעבר, דרבא
21 דאף שלוחי דרומאני נינהו, ומילתא כון הונא
22 בריה דרבי יודישע דאמר ולאן שלוחי ירוך נינהו
23 - לא נפקא מיניה מדין לעיל מרוב הונא. ויבין
24 אי שלוחי ירוך דרוקא נינהו, בין אי שלוחי
25 דרומאני נמי נינהו - אסור במורד הנאה, דקא
26 מתיי ליה. אלא נראה דנפקא מינה אי אמר בעל
27 הקרבן לא בעינא דלקריבה [בין] שבאחוז משמר
28 אלא כון אחר. אי אמריןן שלוחי ירוך דרוקא -
29 דא שמר לה בעינא, ולא נקריב ליה כון שבאחוז
30 המשמר לא כריו. ואי אמריןן שלוחי דרומאני
31 נינהו, דוד נמי דמפשיטין אף שלוחי דרומאני נינהו
32 - עיקרם שלוחי דרומאני נינהו, ולא כון במיניה
33 לעבב על ידי שם אף יקריבוהו כון שבאחוז משמר
34 כם אלא בתפלה - נראה ליה: כם שואל מנפי
35 הדיארא ומשכב עמיני הבבא, ולא בתפלה.
36 דרמריןן (ברכות לה.ב) אפילו מלך שואל בשלמו
37 - לא שייבנא, אפילו נשח ברך על עקבו - לא
38 יספיק.

39 באצבעו - עליו הנתון אומר: "לא אתי קראתי יעקב!" - לא קשיא: הא - בפרק ראשון,
40 דא - בפרק שני. תנו רבנן: "ודברת בם" - גם ולא בתפלה, ודברת בם - גם לא לך
41 רשות לדבר, ולא בדרבים אחרים. רבי אהא אומר: "ודברת בם" - עשה אותן קבע, ולא
42 תעשם עראי. אמר רבא: תשח שיחת חולין - עובר בגעשה, שנאמר "ודברת בם" - גם ולא
43 בדרבים אחרים, רב אהא בר יעקב אמר: עובר בלאו, שנאמר "כל הדברים יעשים לא יוכל
44 איש לדבר". **בשנה** בקש להתנגם - פרוי בהויה מנין לפניו באצבע צדא, ואמריש לו:
45 אישי בתן גדול? עמוד והפך אתה על הרצפה. ומנסקין אותו עד שגיע זמן השחימה. **גמרא**
46 מאי צדא? - אמר רב יהודה: צרתה דא. מאי היא - גדל. מתיי רב הונא, ואול קלא כפולי
47 פי רב. "ואמריש לו אישי בתן גדול הפך אתה על הרצפה" וכו'. אמר רב יצחק: "כל. תנא ל.
48 מאי צדא? - אמר ריה: אחוי קדא. "ומנסקין אותו עד שגיע זמן שחימה" (וכו). תנא ל:
49 היו מנסקין אותו לא כנגב ולא ככור, אלא כפת. ומה היו אומין? אב"ה' לא יוכלו ביתי שוא
50 עמלו בזוני בו". מקריי וירושלים לא היו ישיני גדל הלילה, כדי שישמעו בתן גדול קול הקבר,
51 ולא תהא שניה חוטפתו. תניא, אבא שאל אמר: אף כגבולין היו עושין פן זכר למקדש, אלא
52 שהיו חוטאין, אמר אבין ואיתומא רב נגמן בר יצחק: תרומא - נדרעא. דאמר ליה אליהו
53 לרב יהודה אחיה דרב סלא סחידא: אמריתו, אמאי לא אתי משיח, והא הדינא, וימא דכיפורי
54 הוא, ואבעול פמה בתולתא כבתירעא. - אמר ליה: הקדוש ברוך הוא מאי אמר? - אמר ליה:
55 "לפח"

1 הכי קאמי ליה - האי דקאמרי ליה אתה שלוחו לאו בעבודה קאמרי ליה, אלא לעינן
2 קבלת שבעה, כלומר לא לפי מחשבת שכלבך, אם באת להערים בקבלת השבעה, או
3 משביעין אותך לפי דעתנו דעת בית דין, שחשיתו צדיקין - לתמן הקטורת ולתן אותה
4 על מחתה האש בהיכל, ולהכניסה אחריו כן לבית קדש הקדשים, שכן אמורים הוצוהים
5 בדקלמן. חושביי בכששים לוקח גנופי - תרביכי
6 (שמות פרק ז') ויין לא יאמנו ליי וגו' וכתוב
7 ויהנה ידו מצורעת כשלג, וכל כך לפח -
8 השבעה האת למת. שלא יתקן - הקטרת
9 מלא חפצים ועצמות כיום הנפרים על המחטה,
10 כדכתבי (ויקרא פרק טז) וזמלא חפציו וגו' ותן
11 את הקטרתו על האש וגו'. פתוח - בהיכל
12 דוד נתנין אותה צדוקין על האש, ואחר כך
13 מנסיין, שחיו וירושין: אלא באב כי בענן כי כי
14 שאל אהא (שם) וכתבי ברישא דקרא וזאל
15 יבא בכל על אל הקדש, ומשמע כי בענן עשן
16 הקטרת יבא - וזו אהא על הפתור. מחושבי
17 שיהא ראשון לאברים לכנס לבית, לפי
18 שזדא בולא לזפיו, כדאמר נמי במסכת שבעות
19 (י.ב.) הנכנס לבית המנוגע דרך אחריו, ואפילו
20 נדח כולו חוץ מחוטמו - טהור, אלאמא, האב
21 דרך אחריו נכנס וטמא אחריו. חתני בלי לתימי
22 בר כב אפר רב וביהין פן קפושא - בפ"א. ומתי
23 ליה בר בריה, עשה לו נמיין שהוא קבול
24 בביתו. יתמו יקריין ויהי - כולן שלח אתה תן,
25 אלא שזו נופל על העינים, וזה נופל על
26 האצבעות, שנאמר (מסילי פרק ו') "קריין בעיניו".
27 מולל - ברילי, מורה - באצבעותיו. **בפרק**
28 **ראשון** - צריך בו כונה שנאמר בו (דברים פרק
29 ו') "וזיוו דברבים האלה על לבבך". גם -
30 שיש לך להשמיע מלא שאתה מוציא מפיו. ולא
31 בתפלה - שהתפלה לוחש, שנאמר (מסילי א'
32 פרק א') ויקולה לא ישמע, כך מצאתי
33 שאלתו דרב אחאי נאון, גם - דברתי ויהי.
34 ולא דברבים אחרים - שחתח הלויים ויהי.
35 ראש, לא יוכל איש לדבר - אין לו שות.
36 **בשנה** אצבע צדא - מפרש בגמרא. והפך
37 טייל לזפיו שניה מעיניו, עמוד והפך אתה
38 - שחוק על פנא אתה על הרצפה לחפיו
39 שיתן, ובגמרא מפרש מאי היא. ומנסקין אותו
40 בדפניונום ובטיוליהם, שלא יעטן על שמעית
41 זמן שחיתת תמיד של שחרית. שהוא בהאי
42 מצבת **גמרא** צרתה דא - צרתה של זו
43 הצרתה תהי ערה לזו, ומא היא - זו גדול,
44 באצבע המסוכה לגדול היה מתברר לאגדול
45 בחוקה, ושוטמה ונכה על הפך, ותשמע הקול.
46 כבוליה פי רב - בית מדרשו, על חד - דרך
47 חדוש הדיא לנו. אחוי קרת - נעץ גדליה
48 בארץ, ושחיה, ונשק את הרצפה ועמוד, כך
49 מפרש במסכת סוכה (ג.א.) אלא כפי - דוד
50 משוריןן לפניו. אמ' ה' לא יבנה ביתי' -
51 כלומר: הודר בעבודתך שתהא לשם שמים,
52 שתהא לרעות. שאם אינה רעיה - אין שורחך
53 עמלו כלום. שאם ישפלו בניו - בין
54 יענים בבנין, שלא יתקיים. מוקריי וירושלים -
55 מחושבי וירושלים עושין כך, גשמי וירושלים.
56 אלא שחיו חוטאין - משתקין אשמי נשים
57 דוד, ובאין לעבירה. תריעא - דלאוי כגבוליים
58 הכא דוד חוטאין - בגמרא.
59 לפח

היב" מקדמינו דהיב" מאתרינו - רשי" לא גרס היב" מאתרינו. ונראה לו דרשפי גרס ליה, רכין דומנו קבוע מחצות אוילך - היב" מקדמינו ברגלים. ובכל יום היב" מאתרינו; דרשמעו שלעולם היו רגלים לחרום בקרות הגבר סגורן לו מלפניו או מלארתי, ואמאי? הוא ריזין מקדמינו למעות, וכי היב" חדמדי של שחר זמנו עד ארבע שעות, ואפילו הדי והי מקדמינו בחארי מבורח רדיענו מתחלת מן שקבעה לו תורה וכו' בני אמאי מאתרינו ליה

לחלחלה עד קרות הגבר. **אלא** אמר רבי יוחנן משמע שאמר בר - בפרק "עובדיו מקדש" (בבבס פ"ב) לא גרס רשי" אלא. ופירש רבי יוחנן מתרגץ לקראי כרב, חציו להקטרה וחציו להרמה. מיהו, היינו דוקא בשריי, וגי הרמה מקרא אדרינא נפקא לך רבתי "עד בקר" - חן בקר לבקר של לילה. ומוקמינן ליה בתורה ולא מסורן הכתוב חצות לחכמים לחיות משכמינן כל מה שירצו לפי החורץ. וקשה, דקאי רדיע בקר רבתי בהקטרה היב" מוקמינן ליה בהרמה ועוד רבכל הפסדים גרסינן קראי. וכן פירושם אחרים של רשי" שפירש בהם דגרסינן אלא. ופירש רבי יוחנן פלג אורב, וסבירא ליה דכל הלילה קאי אהקטרה וקאי אחרמה. וכל הלילה כשר להקטרה בשאין דשן. וכשר להרמה אם יש דשן מעוכל. וגי הקטרה כתיב בקר מיהו, למה? חן בקר לבקר של לילה, היינו בשריי, וחדות עשה עיכול. היב" מודיש קרא: חן השכמה אתה לבקר של לילה. ובקר של לילה הוא עמוד השחר. ונתן לך הכתוב בקר אחר. למי שיש צריך להקטיר מן השכמה אוילך. וכן שלא קבע ונתן לאותו בקר - על כדרך הוא חנות לילה. שפע מנה דברשירי תלוי בחנותו. וברשן מעוכל דלית ביה ממשא - כל הלילה חריים. אבל אתה ביה ממשא - כל הלילה הקטיר. ופירש רשי" בבאן. ובפרק שני דמגילה (בבב) דקאמר כל הלילה כשר להקטרה. קשה אמאי לא קאמר בני דהרמה? ויש לומר: ממשו דבשום פעם לא היו רגילין לחרום קודם אשמורה הראשונה - לא שרית ליה.

משום חולשא דבחן גדול עבדינן מחצות - משמע דאפילו תרומת הדין שריא עבדת הלילה אנה שריא אלא בו. ולחיי מקדמינו לא כרי-כר שיעובדו בעודה לו לעבודת היום. ורבינו יצחק בן אשר פירש דלא גרסינן כון גדול. אלא הדי גרסינן משום חולשא דבחן. קודם שדבחו חחרום

נשמע ביום פדרך שנשמע בלילה - מפני גלגל המה שממסר ברקיע כתרש הנגמר באריום. והאי חורגא דיימא לא שמייה, ותינו דקאמר נבוכדנצר "ובל דיידי ארעא ארעא (פלא) חשיבין". תנו רבנן: אלקמלא גלגל המה נשמע קול המונה של רומי, ואלקמלא קול המונה של רומי נשמע קול גלגל המה. תנו רבנן: שלש קולות הולכין כסופר העולם ועד סופו, ואלו הן: קול גלגל המה, וקול המונה של רומי, וקול נשמה בשעה שיוצאה מן הגוף. ויש אומרים: אי ליה, ויש

אי אדרייתא הוא היב" מקדמינו - גרסינן, ולא גרסינן דהיב" מאתרינו. הלא כל חציו ראי להרמה, ומה לו אם יאתר? היב" מקדמינו - אפילו דשן המעוכל יפה, והא אמרת חציו להרמה - אלמא אין חציו הראשון כשר לכך. **אלא אמר ר' יוחנן** - לא תנא חציו לכך וחציו לכך. אלא כל דרש התבונן הכשר כל הלילה בין הקטרה שאין מעוכלין, בין להרמה אם יש דשן מעוכל. וחתמה דעשה עיכול באברים ששמלה בהן האור - מהכא נפקא, ממשמע שאמר בהקטרה כל של הלילה על מוקדה איני יודע שם הבקר קרוי לילה. ומה תלמוד לומר עד בקר חן השכמה אחרת לבקר של לילה - ובקר של לילה הוא עלות השחר, ונתן לך הכתוב בו בקר אחר. לומר שאין צריך להקטיר מן השכמה אוילך, וכיון שלא נתן זמן באותו כן על כדרך הוא חנות לילה הלכך, הואיל וכל הלילה כשר להרמה - קבעו חכמים זמנה. הכל לפי שעת, בכל יום ואל נפשי קרבנות ורב כלום דהוים - בקות הגבר סגן ביום הכפורים יאיבא חולשא דבחן גדול - שחיי עליו לבדו הוא מטיל - צריך להשכיב יותר. נפשי קרבנות - ורב הדשן במקום המערכה, וצריך להעלות את הדין שחן לתפח לאור החרמה. כדתון בבסבת מפיז (בבבב) מעלין האפר לתפוח ופוחו הוא לו שאפר כמין תפוח של לבדו הוא נהרץ בנת, ששם כנסו אפר של כל ימות החג, והוא באמצע המזבח ונעממו שדואו עליו שישלש מות אור, לפיכך צריך להקדים לחרום מאשמורה הראשונה קרא גברא - מכריז המעונה על הכרו, ואומר: עמודו כדעית לעבודתכם, ברוכתי בבירייתא בשעמתי. וכן אילקא לאריתיה דר' שיאלא - ולא עוד מצדין אותו. לא היה אילא - מותרומן העמוד לפני זכב הדין, והחכם לחש לו לשון עבירה, והוא מתרגם לרבים לשון שדן שומעין. וקא פשיש קרות הגבר קרא גברא - ופני לו בתוך הדין שלש לו רבי שיאל קרות הגבר לשון עבר, והוא תרגם לרבים: קרא גברא, אבוב לחדי גבר - החל שהוא חשוב לפני בני חורים זמר נאח וערב. לגרדיא לא בקלות מיניה - אלא צניא גרדיים לשדור ולהחלל להם לא הושר בעיניהם. ומשל הוא, כלומר: פירוש זה שפירשתי לפני שרים רבים פעמים רבות ולא מידו בדי, כבשו פירשתי לפניך שאנך גדול כמותם, ולא בקלות לפני ר' הוא חר - שאתה רגיל לקום ולחרגם לפני ר' חייא שהוא דורך? ינח פי - כל עובד כבודך, שאני כדאי שתואה מתורומב. אי תרית ליה עמי קשריה - אם נשכרת אצל אדם למלאכת יום, כל מלאכה שישל עלך ואפילו היא בויהי, כןו נפיק צמר שהיא מלאכת נשים - עשה לו, אף אני מאתר שהתחלתי בפשלותיך - אמנור. ולא פיריזין - נאי הדרשה הוא שארזי אף יקום מותרו מנני לגומרה. לבני בריח - בני חמרי. דאמר פי - לקמן בפרק רביעי (לטב), כבר אמר אבא השם - כבר פעם אחת היה מעשה שהיה כון גדול מתורה על פרו ביום הכפורים, ואמר: אבא השם חטאתי וכו', ונשמע קולו ביריחו. ואיבא חולשא - דהענינא. והכא נכפא - שאין חקל נשמע בו בכלילת. והאי חרימא לא מפיח - והאי פסולת הנסורות, והוא נראה בעמוד של תנה דיומא ממש. לא שמיח - כן שמו. לשון אן.

[דף ל"ט ע"א]

גמ' רבי הוסיף בשם רבי אימי איתפלגון רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש חד אמר דברי הכל ותרנא אמר במחלקת ולא ידענא מאן אמר דא ומאן אמר דא מסתברא דרבי שמעון בן לקיש הוא דו אמר במחלקת דו פתר לה במעלה לה מוזנות ואינו נותן לה מעה בסקף לצרכיה ויתנינן ואם אינו נותן לה מעה בסקף לצרכיה מעשה ידיה שלה מעשה ידים שהן במציאה אתא רבי יעקב בר אימי בשם רבי שמעון בן לקיש דברי הכל היא הווי דעוון דעוון אית לרבי שמעון בן לקיש למי נצרכה לרבי מאיר אף על גב דלרבי מאיר עביד יד העבד כיד רבו וכתה האשה וכה בעלה מודה שאין עליה אלא אכילת פרות בלבד תמן תנינן מציאת בנו ובתו הקטנים ועבדו ושפחתו הפגעים ומציאת אשתו הרי אילו שלו שהוא יכול לשנותן למלאכה אחרת מה טעמא אמרין מציאת בנו ובתו הגדולים ועבדו ושפחתו העבדים הרי אילו שלהן שאינו יכול לשנותן למלאכה אחרת ואת אמר מציאתה שלו אמר רבי יוחנן טעם אחר יש באשה מהו טעם אחר באשה אמר רבי חיי מפיני קטטה ר' יוסי לא אמר בן אלא שלא תהא מברחת משל בעלה ואומרת מציאה מציאתי הנע עצמך שנותן לה אחר מתנה קול יוצא למתנה ואין קול יוצא

[דף ל"ט ע"ב]

למציאה הנע עצמך שמוצאה בעדים זו מפני זו אמר רבי יוחנן בשאין טפולין לאביהן אבל אם היו טפולין לאביהן מציאתן שלו הורי ר' יצחק בהן דמשביק אינתתיה ולא ממרק לה פורנא שהוא מעלה לה מוזנות עד שעה שהוא ממרקה ר' רדיפה ר' אחא בשם ר' בון בר כהנא דלא מקמד לה בסתר למה נוטל מפני צערו שמוצטר עמה:

הלכה ב מתני' הפוסק מעות לתתנו ומתן חתנו אמרו חכמים יכול הוא שיאמר לאחיה הייתי רוצה לתן ויך אי אפשר לתן:

גמרא ולא דברים שהן קונין באמירה הן תני בר קפרא פוסק לשם פתיבה על מנת לכנס וכיני הפוסק מעות לבתו קטנה בפיני אותו לתן הא לגדולה לא אמר רבי אבון בפיני אותו לתן גמ:

הלכה ג מתני' פסקה להכנים לו אלה דינר הוא פוסק בנגדו בחמשה עשר מנה בנגד השום הוא פוסק פחות חמש שום מנה ושנה מנה אין לו אלא מנה שום במנה היא נותנת שלשים ואחד סלע ודינר בארבע מאות היא נותנת חמש מאות ומה שהתנן פוסק הוא פוסק פחות חמש:

גמ' מה ראו לומר בכספים אֶחָד וּמְחַצָּה וּבְשׁוּם פְּחוֹת הַמֵּשׁ אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן הַנִּינְיָה

[דף מ' ע"א]

שְׁמִינ דַּעְתָּהּ שֶׁל אִשָּׁה שֶׁהִיא רוֹצֵה לְכַלּוֹת אֶת בְּלִיָּה וּלְפַחֹת אוֹתָן הוֹמֵשׁ שְׁמִינ דַּעְתּוֹ שֶׁל אִישׁ רוֹצֵה לְיִשָּׂא וְלִיתָן בְּהוֹן וְלַעֲשׂוֹתָן בְּאֶחָד וּמְחַצָּה אָמַר רַבִּי יוֹסֵה זֹאת אוֹמְרַת שְׂאִין אָדָם רִשְׁאִי לְמַכּוֹר בְּלִי אִשְׁתּוֹ דְלָמָּא רַבִּי הֵיִיָּה וְרַבִּי יִסָּא ר' אִימִי סְלָקוּן לְשׁוּמָא דְבִרְתָּהּ דְרַבִּי יוֹסִי בֶּן הַנִּינְיָה אָמְרִין לִיה פְּחוֹת הוֹמֵשׁ וְכוּפֵל אָמַר לֹזֵן פּוֹחֵת הוֹמֵשׁ וְאִינוּ כּוּפֵל שְׁמַעוֹן בַּר אַבָּא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹהֲנָן הַכְּנִיסָה לוֹ זָהָב בְּשְׁוִיין וְתַנִּי בֶּן תַּקְשִׁימִין לַעֲשׂוֹתָן דִּינָר בְּאֶחָד וּמְחַצָּה דִּינָר לַעֲשׂוֹתָן תַּקְשִׁימִין בְּשְׁוִיִּיקוֹן רַבִּי אַחָּא בַּר פַּפָּא בְּעָא קוּמִי רַבִּי אִימִי הַכְּנִיסָה לוֹ בְּהַמָּה אָמַר לִיה בְּשְׁוִיָּיה הַכְּנִיסָה לוֹ קַרְקַע אָמַר לִיה בְּשְׁוִיָּיה וְאִינוּ מִשְׁתַּכֵּר וְגוּבָה קַרְקַע אִין לוֹ אֵלָּא אֲכִילַת פִּירוֹת:

הלכה ד משנה פסקה להכנים לו כספים סלעה נעשית ששה דינר והחתן מקבל עליו עשרה דינר וקופה לכל מנה ומנה רשב"ג אומר הכל כמנהג המדינה:

גמ' פסקה להכנים לו בהמש מאות דינר שום עשה אותו ארבע מאות לא עשה בן אלא עשה אותו אלק אם עשת קיצותא גובה את הכל ואם לאו מוגרע המשה דינר לכל סלע ואינו נוגע בתוספת פסקה להכנים לו המש מאות דינר כספים עושה אותו שבע מאות ומחציה לא עשה בן אלא עשה אותו אלק אם עשת קיצותא גובה את הכל ואם לאו מוגרע

[דף מ' ע"ב]

ששה דינר לכל סלע ואינו נוגע בתוספת פסקה להכנים לו אלק וזו צריד לעשותן המשה עשר מנה לא עשה בן אלא פתב לה שדה שנה בשנים עשר מנה תחת אלק וזו אם עשתה קיצותא גובה את הכל ואם לאו אין פוחתין לכתילה ממואתים ולא למנה ממונה חכא את מר מוגרע והכא את מר אינו מוגרע פאן בנטלה מקצת פאן בשלא נטלה מקצת חכא את מר נוגע בתוספת והכא את מר אינו נוגע בתוספת תמן הוסיף ולא פחות פרם חכא פחות ולא הוסיף תנניא בין בשום בין בכספים בשום מה לפי מה שהוא פוחת לפי מה שהוא מוסיף לפי מה שהיא מכנסת ביני מתניתא וקופת בשמים הכל מנה אומר רבי יוחנן עשו הניית בשמים בהניית כספים אומר רבי אבין עשו הניית פרייה ורביה בהניית כספים בהדא תלמידוי דרבי יוסי סלקוין לקדשין אשכחנינו ערירין אמרוין לון אתניתון ביניכוון אם התניתם ביניכם הרי יפה ואם לאו הכל כמנהג המדינה:

הלכה ה' מתני' המשיאי את בתו סתם לא יפחות לה מחמשים וזו פסק להכניסה ערומה לא יאמר הבעל פשתבוא לביתי אכסנה בכסותי אלא מכסה ועודה בבית אביה וכן המשיאיין את היתומה לא יפחתו לה מחמשים וזו ואם יש בכיס מפרנסין אותה לפי כבודה:

[דף מ"א ע"א]

גמ' רבי אבא מרי אחוי דרבי יוסי בעי לא כן תני מניין אפילו אמר הריני עומד ערום ומכסה אין אומרים לו שיעמוד ערום ויכסה אלא מכסה בראוי לה תמן אורחא דבר נשא מימר הני לי מיקום ערמילי ומכסויי איתתי ברם הכא לכן התנה עמה מתהילה ביני מתניתא וכן המפרנסין את היתומה אמר רבי היננא זאת אומרת שאומרים לפרנסין ללוותה הו פתר לה בשאין בכיס לזוין עד חמשים אבל אם יש בכיס מוסף אמר רבי יוסי זאת אומרת שאין אומרים לפרנסין ללוותה הו פתר לה בשיש בכיס אבל אם אין בכיס פוחת פהדא בילדה אתת ביומוי דרבי אמי אמר ישתבוק למועדא אמר ליה רבי זעירא גרמית יפסוד אלא יתבול דמריה דמועדאי קיים ותניא דרבי הנינא ברבי זעירא ודרבי יוסי ברבי אימי:

הלכה ו' מתני' יתומה שהשיאתה אמה ואחיה וכתבו לה במאה או בחמשים וזו יכולה היא משתגדיל להוציא מידם מה שראוי להנותן לה רבי יהודה אומר אם השיא הבת הראשונה ונתן לשניה בדרך שנתן לראשונה וחכמים אומרים פעמים שאדם עני והעשיר או עשיר והעני אלא שמין את הנכסין ונותנין לה:

גמרא ביני מתניתא אם השיא את הבת הראשונה ונתן דברי חכמים שפעמים שאדם משיא את בתו ונותן עליה מעות ופעמים שאדם משיא את בתו ונותל עליה מעות רבי זעירא שאל לרב נחמן בר יעקב ולרב אמי בר פפי

[דף מ"א ע"ב]

מאן תנא עישור נכסים אמר לו רבי זעירא בשם רב ירמיה עישור נכסים ברבי בעז קומי רבי הרי שהיו עשר נמיבות וכן אם נמלה הראשונה עישור נכסים והשנייה עישור נכסין והשלישית והרביעית והחמישית וכן עד לעשירית אין בן לא נשתיר לבן כלום אמר להן הראשונה נוטלת עישור נכסין ויוצאה והשנייה נוטלת עישור נכסים מן המשתיר והשלישית מן המשתיר והרביעית מן המשתיר עד עשירית מן המשתיר נמצאו הכנות נוטלות תרין חולקין פרא ציבחר והבן נוטל חד חולק ואוף

ציבחה הרי שהיו שתי נקיבות וכן אחד ונמלה הראשונה עישור נכסים לא הספיקה השנייה ליטול עישור נכסים עד שמת הן רבי חנינה סבר מימר השנייה נמלת עישור נכסים והשאר חולקות אותה בשווה אמר ליה רבי יוחנן תמן בשלא היה להתפרנס בהם הכא תמכור את השאר ותתפרנס ממנו ר' טובי בשם רבי יאשיה טעמא דרבי חנינה אין מן המשוועבדין היא גובה לא כל שכן ממה שלפניה רבי יוחנן פדעתייה דמר רבי זעירא רבי יוחנן לא גבי מאן גבי רבי חנינה גבי רבי יסא איתפקד גביה מדל דיתמין והוה תמן יתמיין בעיין מפרנסא אעיל עובדא קומי רבי אלעזר וקומי רבי שמעון בר יקים אמר רבי שמעון בר יקים לא מוטב שיתפרנסו משל אביהן ולא מן הצדקה אמר ליה רבי אלעזר דבר שאילו יבוא לפני רבותינו ואין רבותינו נוגעין ואנו עושין אותו מעשה אמר רבי יוסי אגא יחיב לון ואין קמוז יתמי וערוז אגא יחיב לון אפילו בן חמוז ולא עירוז רבי זעירא בעא קומי רבי יוסי היך עבדין עובדא אמר ליה פרי חנינה וכן נפק עובדא פרי חנינה רבי אבון בשם רבי הילא רואין את הנכסין באילו תריבין:

הלכה ז מתני' המשליש מעות לכתו והיא אומרת נאמן עלי בעלי יעשה שלישי מה שהושלש בידו דברי רבי מאיר אמר רבי יוסי

[דף מ"ב ע"א]

וכי אינה אלא שדה אחת והיא רוצה למוכרה והרי היא מוכרה מעקשו במה דברים אמורים בגדולה אבל בקטנה אין מעשה קטנה פלוג:

גמ' מתניתא בפסק מן האירוסין אבל אם פסק מן הנשואין אף רבי מאיר מודי השליש מן הנשואין היא הפחלקת האומר תנו לבניי שקל בשבת והן ראוין ליטול סלע נותנין להן סלע אל תתנו להן אלא שקל נותנין להן שקל ולמזון האשה והבנות בין שאמר תנו בין שאמר אל תתנו נותנין להן שקל תני רבן שמעון בן גמליאל אומר מאיר היה אומר האומר תנו לבניי שקל בשבת והן ראוין ליטול סלע נותנין להן שקל והשאר מתפרנס מן הצדקה והכמים אומרים גובין והולכין עד שיכלו הנכסים והשאר יתפרנסו מן הצדקה אמר רבי יוסי הדיא פשמה שאילתא דחילפי אמרי אייתיבון על גיה נהרא דלא אפיקת מתנייה דרבי הויה רבא מן מתניתא וזרקוני לנהרא מה הוה מימר יעשה שלישי מה שהושלש בידו מתו יירשו אחרים לא בן אמר רבי אבהו בשם ר' יוחנן כל הלשונות אדם מוצה חוץ מלשון ירושה לית פאן ירתון אלא יטלוז רבי זעירא בעא קומי רבי מנא פאן במתנה איתפלגון כתב כל נכסיו לשני בני אדם פאחת כתב לזה בלשון מתנה ולזה בלשון ירושה אמר רבי אלעזר מפיין שזכה בו בלשון מתנה זכה זה בלשון ירושה אמר רבי יוחנן נראין דברים בלשון מתנה זכה בלשון

ירושלם לא זכה אמר רבי פינחס אתא עובדין קומי רבי ירמיה מפנין דרבי אלעזר אמר אילפן ורבי יוחנן אמר נראין הלכה כרבי אלעזר אמר רבי שמואל לא רבי מאיר אמרה ואינן נראות

[דף מ"ב ע"ב]

שפא פלום היא לא כן אמר רבי יסא בשם ר' יוחנן צמור הככור שמרפו בטל פרוח ואייתי רבי הויה ציפוריאי קומי רבי אימי לימרא בשמונה ולא הורי ליה דמר רבי יסא לא מתניתא היא האורג מלא הסיט מצמור הככור כבגד ידלק הבגד משער הנזיר ומפטר המור בשק ידלק השק הדא מתניתא פליגא על רבי יוחנן כתב בין בתהילה בין באמצע בין בסוף בלשון מתנה דבריו קיימין תמן לזה בלשון מתנה ולזה בלשון ירושה ברם הכא כל אחד ואחד בלשון מתנה כל אחד ואחד בלשון ירושה ר' חגי בעא קומי רבי יוסי ואינו חב לאחרים אמר ליה בשאין שם אחין ואינו חב לאחי אביו רבי חנניה בריה דרבי הייל רוצה הוא בתקנת ביתו יותר מקרוכיו:

פרק ז

הלכה א מתני' המדיר את אשתו מליהנות לו עד שלשים יום יעמיד לה פרנס יותר מיבן יוציא ויתן כתובה רבי יהודה אומר בישראל חדש אחד יקיים שנים יוציא ויתן כתובה

[דף מ"ג ע"א]

בכהנת שנים יקיים שלשה יוציא ויתן כתובה:

גמ' תמן תנינן המדיר את אשתו מתשמיש המיטה וכא את מר הכין תמן במדירה מגופו ברם הכא במדירה מנכסיו ויש אדם נודר שלא לפרוע את חובו אמר רבי יוסי בן חנניה מפנין שהוא עתיד לנרשה וליתן לה כתובה ולמעט ממוזנותיה כמו שאין בו חוב ותהא יושבת וממתנת ואם גירש הרי יפה ואם לאו יעלה לה מוזנות כמאן דמר אין מוזנות האשה מדבר תורה כהדא דתני אין בית דין פוסקין לאשה מוזנות מדמי שביעית אבל נזנת היא אצל בעלה בשביעית ויעשו אותה כפועל שאינו שונה פרוטה הדא אמרה שאין עושין אותה כפועל שאינו שונה פרוטה ויעמיד פרנס כהדא איש פלוני מודר מפני הנזיה ואינו יודע מה אעשה יעמיד פרנס

[דף מ"ג ע"ב]

רשות ביד האשה לומר אי איפשי להתפרנס מאחר אלא מבצלי והתנינן המשרה את אשתו על ידי שלישי פאן בשקיבלה עליה וכאן בשלא קיבלה עליה אי בשלא קיבלה עליה אפילו יום אחד לא יעמיד מוגלגלת עמו שלשים יום שפא ימצא פתח לנדרו שמואל אמר במדינה שלשים יום אכל במדינה לעולם מינך יוציא ויתן כתובה רבי זעירא רבי אבינא בשם רב ואפילו במדינה לעולם מוגלגלת עמו ל' יום שפא ימצא פתח לנדרו אית תניי תני ל' יום ואית תניי תני עד ל' מאן דמר שלשים מסויע לרב ומאן דמר עד שלשים מסויע לשמואל רבי יוסי אמר בכמהנות פליגינן יותר מיפן יוציא ויתן כתובה בסוף שנים רבי יהודה אמר בישראל חדש אחד יקיים ושנים יוציא ויתן כתובה בסוף שנים ובכמהנות שנים יקיים שלשה יוציא ויתן כתובה בתחילת שלש ותני פליג בסוף שלשה דברי רבי מאיר אמר ליה רבי מנא הן דלא תניתה פליגא את עבד ליה פליגא אלא בישראל פליגינן יותר מיפן יוציא ויתן כתובה בתחילת שנים ר' יודה אמר בישראל חדש אחד יקיים ושנים יוציא ויתן כתובה בתחילת שנים ובכמהנות שנים יקיים שלשה יוציא ויתן כתובה בסוף שלשה ותני בן בסוף שלשה דברי הכל:

[דף מ"ד ע"א]

הלכה ב מתני' המדיר את אשתו שלא תאכל באחד מכל מיני פירות יוציא ויתן כתובה רבי יהודה אמר בישראל הודש א' יקיים שנים יוציא ויתן כתובה ובכמהנות שנים יקיים שלשה יוציא ויתן כתובה:

גמ' ויש אדם שמדיר את חברו מחיים אלא בשנדרה אשה ושמע בעלה ואמר לה אם תאכלי מחפץ פלוני תהא אסורה מנכסיו אכלה מאותו החפץ ותהא אסורה מנכסיו והני ראשון דפירקא אלא בשנדרה אשתו ושמע בעלה ולא היפר לה וכמאן דמר הוא נתן אצבעו בין שיניה יוציא ויתן כתובה אמר רבי הונה אפילו כמאן דמר היא נתנה אצבעו בין שיניה תצא שלא בכתובה מודי במקניטה ונדרה:

הלכה ג מתני' המדיר את אשתו שלא תתקשט באחד מכל המינים יוציא ויתן כתובה רבי יוסי אמר בעניות שלא נתן קיצבה אכל בעשירות שלשים יום:

גמ' רב הונא אמר ביני מתניתא בעניות שלא נתן קיצבה עולא בר ישמעאל אמר בעניות שלא נתן קיצבה אבל אם נתן קיצבה אפילו עד עשר שנים מותר שאין שועל עפר פרוין מת נתן בר הושעיה אמר רבי יוחנן חוין מן הרגל:

הלכה ד מתני' המדיר את אשתו שלא תלך לבית אביה בזמן שהן עמה בעיר הדיש אחד יקום שנים יוציא ויתן פתובה בזמן שהן בעיר אחרת רגל אחד יקום שנים יוציא ויתן פתובה:

גמ' אמר רבי זעירא תני תמן הדירה שלא תרחצי בפרהין בכפרים שבת אחת ובכפרים שתי שבתות שלא תנגעלי מנגעל בכפרים שלשה חדשים ובכפרים מעת לעת ר' יוחנן אמר ברגל רדופין שנו אי זהו רגל הרדופין אמר ר' יוסי בי רבי בון זה רגל הראשון שאביה רודפה לבית בעלה:

[דף מ"ד ע"ב]

הלכה ה מתני' המדיר את אשתו שלא תלך לבית אכל או לבית המשטה יוציא ויתן פתובה מפני שנוגעל בפניה ואם היה מוען משום דבר אחר רשאי אם אמר לה שתאמרי לפלוני מה שאמרת לך או שתהיי ממלאה ומערה לאשפות יוציא ויתן פתובה:

גמ' הדירה שלא להשאיל נפה וכברה יוציא ויתן פתובה מפני שהיא משיאה שם רע בשכינותיה וכן היא שנודרה שלא להשאיל נפה וכברה תצא שלא בפתובה מפני שהיא משיאתו שם רע על שכניו הדירה לא תלך לבית האבל או לבית המשטה יוציא ויתן פתובה שלמחר ממה מוטל לפניה ואין ברייה משנחת עליה וכן היא שנודרה שלא תלך לבית האבל או לבית המשטה תצא שלא בפתובה שלמחר מתו מוטל לפניה ואין ברייה משנחת עליו רבי מאיר אמר משום רבי עקיבה רבו (קהלת ז) טוב ללכת אל בית אבל מלכת אל בית משטה באשר הוא סוף כל האדם והחי יתן אל לבו מה תלמוד לומר והחי יתן אל לבו אלא עבד דיעבדון ספוד דיקפדון קבור דיקברון לוויי דיליון אם היה מוען משום דבר אחר רשאי משום שם רע אמר לה על מנת שתאמרי לאיש פלוני מה שאמרת לי ביהוד או מה שאמרת לך ביהוד או שתהא ממלא ומערה לאשפות יוציא ויתן פתובה תמן אמרין בגון מעשה ער ורפנין דהקא אמרין דברים של בטלה:

הלכה ו מתני' אילו יוצאות שלא בפתובה העוברת על דת משה ויהודית ואי זו היא דת משה מאכילתו שאינו מעשר ומשמשו נידה ולא קוצה לו חלה ונודרת ואינה מקיימת ואי זו היא דת יהודית יוצאה וראשה פרוע ומונה בשוק ומדברת עם כל אדם אבא שאיל אמר אף המקללת יולדי

בפניו רבי טרפון אומר אף הקולנית אי זו היא הקולנית כל שהיא מדברת בתוך ביתה ושכניה שומעין את קולה:

גמ' וכולהון בעדים פלוני עשר פלוני ראה בתמן פלוני קצה חלתה פלוני התיר את נדרה בךדי כולהון ולא אשכחון מאכילתו שאינו מעשר ומשמשותו נידה ואינה קוצה לו חלה ונדרת ואינה מקיימת ניהא כולהון דאית לה בהון נדרת ואינה מקיימת מה אית לה בהדיה יכול מימר אי איפשי אשה נדרית שהיא קוברת את בניה תני בשם רבי יודן בעון נדרים הפנים מתים דכתיב (ירמיה ב) לשוא הכיתי את בניכם. וראשה פרוע לחצר אמרו קל והמר למבוי רבי הייה בשם רבי יוחנן היוצאה בפקלטין שלה אין בה משום ראשה פרוע הדיא דתימא לחצר אבל למבוי יש בה משום יוצאה וראשה פרוע יש חצר שהוא פמבוי ויש מבוי שהוא פחצר חצר שהרבים בוקעין בתוכה הרי הוא פמבוי ומבוי שאין הרבים בוקעין בתוכו הרי הוא פחצר אבא שאול אומר: אף הפקלטת את וולדיו בפני וילדיו. רבי טרפון אומר: אף הקולנית, איזו היא הקולנית? שמואל אומר: כל שהיא מדברת ושכינותיה שומעות אותה. רב אומר: כל שקולה הולך ממטה למטה בשעת תשמיש. תני רבי חנין בשם רבי שמואל: אחד

[דף מ"ה ע"א]

נשים שאמרו אין להן כתובה ואחד נשים שאמרו יוצאות שלא בכתובה כגון היתומה והשגיה והאיילונית לא שנו אלא כתובת מנה מאתים אלא אפילו היתה כתובה של אלה דינר מאבדת ונוטלת בליות ממה שיש לפניה והיוצאה משום שם רע אין לה בליות מהו נסב מן הפרא פרנן דידה רבי זעירא אמר נסבה ר' הילא אמר לא נסבה רבי הילא עבד לה פמיתה רבי הילא ר' יסא רבי בא בר כהן מטי בה בשם ר' חנינה בן גמליאל: נשים שאמרו יוצאות שלא בכתובה לא שנו אלא כתובת מנה מאתים אלא אפילו היתה כתובה של אלה דינר מאבדת ר' סימון אמר רבי יוחנן כל המשניות מחברות במשנה זו אמר רבי מנא קומי ר' יסא בחיי דא מתניתא בר' חנין דשמואל אמר ליה דברי הכל היא ותני רבי חזיה בן נשים המעברות על הדת מאבדות את הכל. רבי לעזר בשם רבי חנינה: ראו אותה חוגרה בסניר, רובל יוצא מתוך ביתה – פאור הדבר תצא. רוק על גבי מטתה – פאור הדבר תצא. רוק על גבי מטתו – פאור הדבר תצא. סנדלו לפני מטתה – פאור הדבר תצא. סנדלה לפני מטתו – פאור הדבר תצא. שניהם יוצאין ממקום אפל – פאור הדבר תצא. מעלין זה את זה מן חבור – פאור הדבר תצא. שניהם מופחות על ירכה בפרחין – פאור הדבר תצא. חנינה בר איקא בשם רבי יהודה וכולהון אם הביאה ראיה לדבריה נאמנת רב אדא בר אחוה בשם רב מעשה בא לפני רבי ומר מה כרך בעיין קומי אפילו ראו אותו נותן פיו על פיה שלה אומר

[דף מ"ה ע"ב]

בזה באת מעשה באחד שראו אותו נותן את פיו על פיה שלה אתא עובדא קומי רבי יוסי אמר תיפוק בלא פרו והניין קריביה עררין ואמרין אין שומטה היא תיפוק בלא פרו ואין לית שומטה היא תיסב פרו שלים אמר לון רבי מנא אייתון פרוה נקריניה אייתון פרוה ואשפחון פתוב בנתוב בגוזה אין הדא פלגית תסכי להדין פלוני בעלה ולא תיצבי בשור פותיה - תהוי נסבה פלגות פרו. אמר רבי אבין: מפיון שקבלה עליה שיתן את פיו על פיה שלה - במאן דשנאת ולית לה אלא פלגות פרו. היא גו חוכה והוא גו חוכה - סוטה. מנשפין - סוטה. מנשקין - סוטה. תרעה טריד - סוטה. מונף - צריכה.

הלכה ז מתני' - המקדש את האשה על מנת שאין עליה נדרים ונמצאו עליה נדרים - אינה מקדשת. כנסה סתם ונמצאו עליה נדרים, תצא שלא בכתבה. על מנת שאין בה מומין ונמצאו בה מומין, אינה מקדשת. כנסה סתם ונמצאו בה מומין, תצא שלא בכתבה. כל המומין הפוסלין בפניהם, פוסלין בגשים; היו בה מומין ועודה בבית אביה, האב צריך להביא ראיה שמשנתארסה נולדו בה מומין הללו ונסתתפה שדהו. כנסה לרשות הפעל, הפעל צריך להביא ראיה שעד שלא נתארסה היו בה מומין אלו והיה מקוה מקוה טעוית, דברי רבי מאיר. והכמים אומרים, כפה דברים אומרים, במומין שבפותר. אבל במומין שבגלוי, אינו יכול לטעון. ואם יש מרחץ באותה העיר, אף מומין שבפותר אינו יכול לטעון, מפני שהוא בודקה על יד קרובותיו.

גמ' תנינא מומין באילו נדרים אמר רבי יוחנן בשם רבי שמעון בן יוצדק נדרה שלא לזכר בשר ושללא לשנתות יין ושללא ללבש בגדי צבעונין אמר רבי זעירא בלי פשתן הדמין הבאים מבית שן ככלי צבעונין הן אמר רבי יוסי מתניתא בשאמר לה על מנת שאין עליה נדרים אבל אם אמר על מנת שאין עליה כל נדר אפילו נדרה שלא לזכר חרובין נדר היא הלכה אצל הנזקן והתיר לה תרי זו מקדשת אצל הרופא ורפאה אינה מקדשת מה בין זמן ומה בין רופא זמן עוקר את הנדר מעקרו רופא אינו מרפא אלא מיבן ולהבא אית תניי תניי אפילו הלכה אצל הנזקן והתיר לה אינה מקדשת מתניתא דרבי אלעזר דתני תמן אמר רבי לעזר לא אסרו זה אלא מפני זה מה טעמא דרבי לעזר בדין היה נדר שהוא צריך חקירת חכם יחזיר מפני מה אסרו מפני נדר שאינו צריך

[דף מ"ו ע"א]

חקירת חכם אית תניי תניי מותרת להנשא בלא גט אית תניי תניי אסורה להנשא בלא גט הוון בעיי מימר מאן דמר מותרת להנשא בלא גט רבי לעזר ומאן דמר אסורה להנשא בלא גט רבנין כולה

מִסְכַּת פְּרָה פָּרָק שְׁמִינִי

א. יֵשׁ כָּאֵן שֶׁהוּא אוֹמֵר: מִטְמְאֵיךָ לֹא טְמֵאוֹנִי וְאַתָּה טְמֵאתָנִי. כִּי־צַד? גִּסְטְרָא שְׁהִיא מְלֵאָה מִשְׁקִין טְהוּרִים, וְגִסְטְרָא טְמֵאָה כְּפוּיָה עַל פִּיהָ, צָפוּ מִשְׁקִין מִן הַתַּחְתּוֹנָה, נִטְמָא בְּאִיר הַעֲלִיוֹנָה, וְחִזְרוּ וְטְמְאוּ אֶת הַתַּחְתּוֹנָה, הֲרִי זֶה אוֹמֵר: מִטְמְאֵיךָ לֹא טְמֵאוֹנִי וְאַתָּה טְמֵאתָנִי:

ב. זָב שִׁי־שָׁב עַל גְּבִי אֲבָן מִסְמָא, אוֹכְלִין וּמִשְׁקִין שִׁתְּחַתּוּ - טְהוּרִין. מִשְׁכַּב וּמוֹשָׁב שִׁתְּחַתּוּ - טְמֵאִים. הֲרִי זֶה אוֹמֵר: מִטְמְאֵיךָ לֹא טְמֵאוֹנִי וְאַתָּה טְמֵאתָנִי:

ג. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: יֵשׁ כָּאֵן שֶׁהוּא אוֹמֵר: מִטְמְאֵי מִטְמְאֵיךָ לֹא טְמֵאוֹנִי וְאַתָּה טְמֵאתָנִי. כִּי־צַד? קַעֲרָה וְאַחֲרָיו טְמֵאִין, וְנִתְּנָה עַל גְּבִי טְבֵלָא, וְכֹפֵר שֶׁל תְּרוּמָה עַל גְּבִי הַטְּבֵלָא, וְצָפוּ מִשְׁקִין מִתּוֹכָה וְנִגְעוּ מֵאַחֲרֶיהָ, נִטְמְאוּ תַּחְתּוּתָיָה וְטְמְאוּ אֶת הַכֹּכֵר, הֲרִי זֶה אוֹמֵר: מִטְמְאֵי לֹא טְמֵאוֹנִי וְאַתָּה טְמֵאתָנִי. יֵשׁ כָּאֵן שֶׁהוּא אוֹמֵר: טְמֵאוֹנִי וְטְמֵאתָנִי. כִּי־צַד? טְבוּל יוֹם שֶׁהִיָּה בְּיָדוֹ קֶמַח שֶׁל תְּרוּמָה, וּמִשְׁקִין שֶׁל חֲלִין טְהוּרִין, וּבִלְלֵן זֶה בְּזָה - טְמֵאִין, הֲרִי זֶה אוֹמֵר: טְמֵאוֹנִי וְטְמֵאתָנִי:

ד. קִדְרָה שֶׁהִיא מְלֵאָה מִשְׁקִין טְהוּרִין וְתִרְמוּסִין טְמֵאִין פְּחוּתִין מִכְּבִיצָה נִתּוּנִין בְּתוֹכָה. נִפְחָתוּ וְנִעְשׂוּ כְּבִיצָה - טְמֵאִין. הֲרִי זֶה אוֹמֵר: טְמֵאוֹנִי וְטְמֵאתָנִי. טְהוּר שֶׁנִּפְלַע עַל רֹאשׁוֹ וְעַל רַבּוֹ שֶׁלְּשָׁה לּוּגִין מִים שְׂאוּבִין, אִפְלוּ הוּא טְהוּר וְהֵן טְהוּרִין - טְמֵאוּהוּ וְנִטְמְאוּ. הֲרִי זֶה אוֹמֵר: טְמֵאוֹנִי וְטְמֵאתָנִי:

ה. יֵשׁ כָּאֵן שֶׁהוּא אוֹמֵר: טְמֵאוֹנִי וְטְהֵרְתִּיו. כִּי־צַד? מִטְלִית שֶׁטְלָאָה עַל הַקֶּפֶה מִטְמְאָה אֶחָד וּפּוֹסְלֵת אֶחָד. הַפְּרִישָׁה מִן הַקֶּפֶה - הַקֶּפֶה מִטְמְאָה אֶחָד וּפּוֹסְלֵת אֶחָת, וּמִטְלִית טְהוּרָה. הֲרִי זֶה אוֹמֵר: טְמֵאוֹנִי וְטְהֵרְתִּיו:

ו. יֵשׁ כָּאֵן שֶׁהוּא אָמַר טְהֵרְנִי וְטְמֵאתָנִי. כִּי־צַד? מִקּוּהָ שִׁישׁ בָּהּ אַרְבָּעִים סָאָה מְכֻנּוּת, יָרֵד וְטָבַל בְּתוֹכָה - הוּא טְהוּר, וּמִקּוּהָ - טְמֵא. הֲרִי זֶה אוֹמֵר: טְהֵרְנִי וְטְמֵאתָנִי.

ז. יֵשׁ כָּאֵן שֶׁהוּא אוֹמֵר: טְהֵרְנִי וְטְהֵרְתִּיו. כִּי־צַד? תְּבֵהָ שֶׁהִיא טְמֵאָה מְדֻרָס, וְהִבִּיא מִסְמֵר שֶׁהִיָּה טְמֵא, וּקְבָעוּ בָּהּ - טְהוּרָה הַתְּבֵהָ וְטְהוּרָה הַמִּסְמֵר, הֲרִי זֶה אוֹמֵר: טְהֵרְנִי וְטְהֵרְתִּיו: טְהוּר שֶׁהִיָּה עַל הַטְּמֵא - טְהוּר הַמְּזָה וְנִטְהָר הַטְּמֵא, הֲרִי זֶה אוֹמֵר: טְהֵרְנִי וְטְהֵרְתִּיו. שְׁלֵשָׁה מִקְּוֹאוֹת, בְּזָה עֲשָׂרִים סָאָה, וּבְזָה עֲשָׂרִים סָאָה, וּבְזָה עֲשָׂרִים סָאָה, וְשְׂאוּבִין מִן הַצֵּד, יָרְדוּ שְׁלֵשָׁה וְטָבְלוּ בָּהֶן וְנִתְעַרְבוּ - הַמִּקְּוֹאוֹת טְהוּרִין וְהַטְּבוּלִין טְהוּרִין, הֲרִי זֶה אוֹמֵר: טְהֵרְנִי וְטְהֵרְתִּיו:

מִסְכַּת פְּרָה פָּרָק תְּשִׁיעִי

א. כָּל הַנִּהְרֹת כְּשֵׁרִין לְקַדֵּשׁ בָּהֶם מִ חֲטָאת. וּמוּדָה רַבִּי יְהוּדָה בְּמַעֲיָן הַיּוֹצֵא מִמְּקוֹם אֶחָד, וּמִתְפָּרֵד לְשֵׁנֵי מְקוֹמוֹת, וְחִזְרוּ וּמִתְעַרְבּ בְּמִקּוֹם אֶחָד - כְּשֵׁר. וְכֵן הִיָּה רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מִמְּלֵא אָדָם חֲבִית מִמַּעֲיָן זֶה, וְחֲבִית מִמַּעֲיָן זֶה, וְנוֹתְנֵן בְּשֵׁקֶת אֶחָת וּמְקַדֵּשׁ. וְכֵן הִיָּה רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מִמְּלֵא אָדָם צְלוּחִית מְחִבִּית זוֹ וְצְלוּחִית מְחִבִּית זוֹ, וְנוֹתְנֵן בְּשֵׁקֶת אֶחָת וּמְקַדֵּשׁ. וְכֵן הִיָּה רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: יוֹרֵדֵת הַצֵּלְמִין - פְּסוּלָה, מִפְּנֵי שְׂכֻזָּה בְּשַׁעַת פּוּלְמוֹס. אָמְרוּ לוֹ: וְהֵלֵא כָּל מִימֵי בְּרֵאשִׁית כְּזָבוּ בְּשַׁעַת פּוּלְמוֹס. שְׁלוּחַ הֵיִתָּה נְמֵלָה מֵהֵלַכְתָּ בּוֹ. מַעֲיָן שֶׁהִיָּה יוֹצֵא בְּשָׁנָה זוֹ מִצֵּד זוֹ וְשָׁנָה אַחֲרָת מִצֵּד זֶה, אוֹ שֶׁהוּא רַבָּה מִימֹת הַגְּשָׁמִים וּמִתְמַעֵט בִּימֹת הַחֹמֶה - כְּשֵׁר:

ב. הַכֹּל שׁוֹיֵן בְּבֵאֵר שִׁירָד לְתוֹכָה שֶׁטֶף שֶׁל מִימֵי גְשָׁמִים, שֶׁהוּא צָרִיף לְהַמְתִּין עַד שִׁיחֲזְרוּ הַמַּיִם לְכַמּוֹת שֶׁהָיוּ. מַעֲיָן שִׁי־צָא בְּתַחֲלָה, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: צָרִיף לְבָרֵר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין צָרִיף לְבָרֵר. הֵיִתָּה

פסולין. המים הנמשכין - כשרין. והנזרקין - פסולין:

ו. לא יטול אדם מי חטאת ואפר חטאת והוא רוכב על גבי חברו, או על גבי בהמה, מקום שאין רגליו נוגעות בארץ. אבל מעבירן הוא בגשר ואינו חושש. אחד הירדן ואחד כל הנהרות. חנינא בן עקבא אומר: לא אמרו אלא בירדן לבד.

מִסְכַּת פְּרָה פָּרָק עֲשִׂירִי

א. מי חטאת ואפר חטאת המקדשין, בין טמאין ובין טהורין - מטמאין את הידים לתרומה, במגע ובמשא. רבי יוחנן בן נורי אומר: מי חטאת שנטמאו - הרי הן כאפר מקלה. אפר פשוט שנתערב במים פסולין - מטמאין את הכהן ואת התרומה. רבי יעקב אומר: מטמאין הן משום משקה.

ב. כל הראוי ליטמא טמא מת, אפלו טמא - אינו מדף, וכל שאינו מדף לתרומה - אינו מדף לחטאת. ולא חדשו טמאה בחטאת; דברי רבי אליעזר. מעשה בשמעיה איש כפר עותני, שהיה בידו לגין מלא מי חטאת, והגיה את הדלת שמפתח טמא טמא-מת תלויה בה, ובא ושאל את רבן יוחנן בן זכאי, ואמר לו: שמעיה! צא והזה את מימיה. ורבי יהושע אומר: אפלו טהור יש לו מדף. ומעשה ברבי ישמעאל שהיה מהלך בדרך אחר רבי יהושע, אמר לו: הטהור לחטאת שהסיט את המפתח שהוא טהור לתרומה, מהו, טמא או טהור? אמר לו: טמא. למה? שמא היתה בה טמאה ישנה, או שמא ישכח ויסיט את הדבר הטמא. אמר לו: וכי אינו אלא שהסיטו, אבל נראין דבריך בדבר הראוי לטמא מדרס, שמא היתה בה טמאה ישנה, או שמא ישכח ויסיט את הדבר הטמא. השיאו לדבר אחר, אמר לו: ישמעאל אחי! היאך אתה קורא "כי טובים דודיך מיין" (שיר השירים א, ב), או "כי טובים דודיך מיין". אמר לו: טובים דודיך מיין. אמר לו: אין הדבר כן, שהרי חברו מלמד עליו - "לריח

חביתו מנחת לפניו וירד לתוכה שטף של מימי גשמים - פסולה. (ירד לתוכה טל - פסול). ירד לתוכה טל בלילה, רבי אליעזר אומר: יניחנה בחמה והטל עולה. וחכמים אומרים: אין הטל עולה אלא מן הפרות בלבד:

ג. מי חטאת שנפלו לתוכן מי מעין ומי מקנה ומי פרות, אם רוב מי חטאת - מטמאין במשא, אם רב מי פרות - אין מטמאין במשא, מחצה על מחצה - מטמאין במשא. בין כך ובין כך - פסול להזות מהן. אמר רבי: אם כדברי רבי אליעזר הוזה כל שהוא - פשרה, חציה מן הכשר וחציה מן הפסול - הוזה מטהרת בכל שהוא:

ד. נפל לתוכן עכשוב, שובאי, כובאי, דג, וצפרדע, ונתבקעו ונשתנו מראיהן - פסולין. לא נתבקעו ולא נשתנו מראיהן - כשרין. רבי יהודה אומר: אף על פי שלא נתבקעו ולא נשתנו מראיהן - פסולין, מפני שהן מורין. והכל מודים בחגב - שהוא פסול, שהוא מורר. והכל מודים בבקיעיה - שאינה פוסלת. רבי יוסי ורבי שמעון אומרים: נראין דברי רבן גמליאל בנחש, וכדבריו אנו מודים. אמר רבי יהודה: והלא אין דברי רבי אליעזר בפרה אלא להקל, שרבי אליעזר אומר: כשרה, ורבי יהושע אומר: כשישתה - פסול מפני משקה פיו, ואם גרגר - כשר:

ה. מי חטאת שנשתנו מראיהן מחמת עצמן - כשרין. נשתנו מראיהן מחמת עשן, או שנפל לתוכן טיס, קוץ, ופואה - פסולין. זה הכלל: כל הפוסל בשנוי מראה במעין - פוסל בצלוחית. אפר חטאת שנשתנו מראיהן מחמת עצמן ומחמת עשן - כשר. נשתנו מחמת אבק, או שנפל לתוכן סיד וגפסית - פסול. מי חטאת שהגלדו וחרזו ונמוחו - כשרים. המחזן באור - פסולין. ובחמה - כשרין. אמר רבי אלעזר ברבי צדוק: דבר שמטמינים בו לשבת - כשרין, ודבר שאין מטמינים בו לשבת, לחטאת -

לחטאת. ואם עשה על גביו טהרות תלויות, חוץ מן הידים, מפני שפסק מים - טהור. הרעדות - טהור לתרומה וטמא לחטאת. הרפפות - טהורות לקדש לתרומה ולחטאת. רבי אליעזר אומר: הרעדות - טמאות לחטאת וטהורות לקדש ולתרומה. אמר רבי יהודה: אף אני כך אמרתי, אבל חברי גזרו עלי שאהיה מודה בהם בטהרה:

ב. דבלה של תרומה שנפלה לתוך מי חטאת, נטלה ואכלה, אם אין בה כביצה בין טהורה בין טמאה - טהור. אם יש בה כביצה, בטמאה - טמא, ובטהורה - טהור, שאם פן אין טהרה לחטאת, שאני אומר: נטמא המזה במים וחזר המזה וטמא את המים. נטמא האזוב וחזר האזוב וטמא את המים. אמר רבי מאיר: במה דברים אמורים? בזמן שתחובה בכוש או בקיסם, אבל נטל בידו - נטמא וטמא את מי חטאת. רבי יוסי ורבי שמעון אומרים: אין הטהור לתרומה מטמא את מי חטאת, ואת אפר חטאת, ואת המזה מי חטאת:

ג. כל הטעון ביאת מים, בין מדברי תורה בין מדברי סופרים, קדם לביאתו במים - מטמא את מי חטאת, ואת אפר חטאת, ואת המזה מי חטאת במגע ובמשא. רבי אליעזר אומר משום רבי טרפון: נוטל טמא כלים הטהורים לחטאת באסל ואינו חושש:

ד. אזוב של אשרה ושל עבודת כוכבים ושל עיר הנדחת - פסול. ושל תרומה טמאה - לא יזה, ואם הזיה - פסול. ושל תרומה טהורה - לא יזה, ואם הזיה - פשר. אין מזין, לא בתמרות, לא ביונקות, ואם הזיה ביונקות ונכנס למקדש - פטור. בתמרות ונכנס למקדש - חייב; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: בתמרות ונכנס למקדש - פטור. ביונקות ונכנס למקדש - חייב. אלו הן היונקות: גבעולין שלא גמרו. תמרות שלא הוצו כל עקר; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: תמרות גבעולין שלא גמרו, ויונקות שלא הוצו כל עקר. לא נחלקו על הלכה אלא על הלשון (שרבי אליעזר אומר:

שמניף טובים". וחכמים אומרים: הטמא - מדף, והטהור - אינו מדף. הטמא שאמרו טמא מת, ולא טמא מדף, טמא טמא מת ולא מדף. רבי אומר: טהור לחטאת שהסיט את רקו ומימי רגליו של טהור לתרומה - טמא. הסיט את דמו - טהור. הסיט את השרץ ואת שכבת זרע, רבי אליעזר מטהר ורבי יהושע מטמא:

ג. קלל של חטאת שנתנו על גבי השרץ, רבי אליעזר מטהר וחכמים מטמאין. במה דברים אמורים? בזמן שאם ינטל השרץ והקלל מסיט, אבל אם ינטל השרץ והקלל עומד, ואפלו מת ונבלה נוגעין מאחוריו - טהור. נתנו על גבי משכב ומושב, ועל גבי חרס הטמא - טמא. נתנו על גבי אוכלין ומשקים, או על גבי ספר תורה, רבי יוסי מטהר וחכמים מטמאין. העבירו על גבי תנור ועל גבי נבלה ועל גבי השרץ, רבי עקיבא מטמא. ומודה רבי עקיבא הזאה שהעבירה על גבי כלי חרס - טמא, או על גבי משכב ומושב - טמא, שהיא טהורה, שאין לה דבר שמטמא מלמעלה כלמטה אלא כזית מן המת ושאר כל המאהילין:

ד. קלל של חטאת וקלל של תרומה שנגעו זה בזה - שניהן טהורין. רבי יהושע אומר: של חטאת טמא. במה דברים אמורים? בשל אבן, אבל בשל חרס הכל מודים בשל חטאת שהוא טמא:

ה. קלל של חטאת ולגין של תרומה שנגעו זה בזה - שניהן טהורין. בשתי ידיו - שניהן טמאין. בשני נירות - שניהן טהורין. רבי יהושע אומר: של חטאת - טמא, שרבי יהושע אומר: זה הקלל, כל המטמא מי חטאת במגע - מטמא במשא, וכל שאינו מטמא מי חטאת במגע - אינו מטמא במשא:

מסכת פרה פרק אחד עשר

א. אזוב המכשר וכלים הטהורים לחטאת - נצולין בצמיר פתיל. כל שפך טהור לתרומה - טהור לחטאת. כל התלוי לתרומה - נשפך

שורפין עליהן את התרומה ואין חיבין עליהן על טמאת מקדש). הנלקט לחטאת כנלקט לאוכלין; דברי רבי מאיר. רבי יהודה (ורבי יוסי) ורבי שמעון אומרים: כנלקט לעצים:

מסכת פרה פרק שנים עשר

א. אזוב, אימתי כשר להזות? מששיר את נצו. הנה בו עד שלא השיר את נצו, רבי פוסל, ורבי אלעזר ברבי שמעון מכשיר. רבי יוסי אומר: אזוב שתחלתו שנים וששירו אחר - הוא פסול:

ב. גרדומי אזוב - כשרין. וגרדומי ציצית - כשרין. ירד וטבל ועלה, אם יש עליו שטף של מימי גשמים והנה - הזאתו פסולה. ואם יש עליו משקה טופח - הזאתו כשרה. רבי יהודה אומר: אם יש עליו משקה מגוליות והנה - הזאתו פסולה. אזוב שהטביל עזו עם גבעוליו, אף על פי שמזה והמים שופעים מן העץ לגבעול - כשר כדרכו, ואינו חושש שמה מן העץ יצא. אזוב שהטביל מקצתו, רבי יהודה מכשיר, שרבי יהודה אומר: מטביל קצתו וחוזר מטביל עליו עד שיטבל את כלו. הטביל את כלו - לא יזה ממנו הזאה שניה, עד שינגב:

ג. צלוחית שפיה צר, מזין הימנה הזאה ראשונה, אבל לא הזאה שניה, מפני שהמים נסחטין; דברי רבי יהודה. שלשה דברים אמר רבן שמעון בן גמליאל משום רבי שמעון בן כהנא: מימיהן של כהנים לא נמנעו מלהזות באזוב הנטבל ובצלוחית שפיה צר. ופוצעין אגוזים של תרומה במטלית בידים מסואבות, ולא חשו להן חכמים משום טמאה:

ד. האומר לחברו: הנה עלי ואזה עליך, רבי עקיבא מטמא, וחכמים מטהרין. המשמר מי חטאת אפלו עד עשרה ימים - הרי הן בחזקתן ואין צריך טבילה:

ה. הכל כשרין להזות, חוץ מחרש שוטה וקטן; דברי רבי יהודה, שרבי יהודה מכשיר

באשה ופוסל בקטן. רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר: חרש שוטה וקטן שהזו ואחרים רואין אותן - הזאתן כשרה:

ו. נתכונן להזות לאחריו, והנה לצדדין שלאחריו - הזאתו כשרה. מזין על האדם ועל חבריו, בין ער בין ישן, ועל הכלים בין מתוכן ובין מאחריהם, חוץ ממוסף יורה של שולקי זיתים שהוא מטמא את ההזאה באויר, כנגד המוסף שמזין עליו מאחריו. טבל את האזוב לשם דבר שהוא ראוי להזיה, והנה על דבר שראוי להזיה, מים הנוטפים - טמאים וכשרים להזות, ואם יש באזוב - ישנה. לשם דבר שהוא ראוי להזאה, והנה על דבר שאין ראוי להזאה, על העובד כוכבים ועל הבהמה, ועל ערבה של אבן, המים הנוטפין - טמאים. ופסולים להזות. ואם יש באזוב - לא ישנה. לשם דבר שאינו ראוי להזאה, והנה על דבר שראוי להזאה, הואיל והתחלת טבילתו - פסולה, כך הזאתו - פסולה. היה רבן גמליאל אומר: אומרין לו למזה: פרש מאחריך, שמה מטמא. אמרו לו: והלא מחליקין היו בפני חלון של רבים, דורסין ולא נמנעין, מפני שאמרנו: מי חטאת שעשו מצותן אין מטמאין. וכמה יאה במים ויאה בהן כדי הזאה? כדי שיטביל ראשי גבעולין ויזה, חוץ מזה שהאזוב בולע. רבי יהודה אומר: רואין כאלו הן על האזוב של נחשת שאינו בולע:

ז. טהור לחטאת שנטמאו ידיו - נטמא גופו. מטמא את חברו, וחברו את חברו, ואחריו לגין מטמא תוכו. לגין של חטאת שנטמא אורו - נטמא תוכו. מטמא את חברו, וחברו את חברו, ואת המזה, שאין אומרין בחטאת: 'זה ראשון וזה אחרון', אלא אפלו הן מאה - כלן תחלה, שאין מונין למי חטאת. עסות שנעשות על גב חטאת, ונגע השרץ באחת מהן, אפלו הן מאה - כלן תחלה, שאין מונין לחטאת:

מאיר אומר: טבול יום - מטמא אחד ופוסל אחד בקדש, ופוסל בתרומה. וחכמים אומרים: כשם שהוא פוסל משקה תרומה ואוכלי תרומה, כך פוסל משקה קדש ואוכלי קדש:

ג. אחד טבול יום מטמא חמורה ואחד טבול יום מטמא קלה, טבול יום מן הזב והזבה ביום השביעי שלו - הרי זה לא יעשה כלום, ואם עשה - הרי זה תלוי. אחד טבול יום ואחד טהור שידי טמאות - מטמא משקה חלין, ופוסל אוכלי תרומה. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: אין ידי תחלה לטבול יום:

ד. השרץ מטמא שלשה, ופוסל אחד בקדש, ומטמא שנים, ופוסל אחד בתרומה. מטמא אחד ופוסל אחד בחלין. משקין מטמאין שנים ופוסל אחד בקדש. מטמאין אחד, ופוסלין אחד בתרומה, ופוסלין את החלין. הידים מטמאות אחד ופוסלות את התרומה ואין ידים לחלין. רבי שמעון בן רבי אליעזר אומר משום רבי מאיר: הידים תחלה לחלין ושניות לתרומה. באיזה קדש אמרו? בקדשי המקדש המקדשין כגון חלות תודה ורקיקי נזיר ששחט עליהם את הזבח, והמנחות שקדשו בכלי, אבל חלות תודה ורקיקי נזיר שלא קדשו בכלי - אינן לא בקדש ולא בחלין, אלא הרי הן בתרומה. והשרץ מטמא שנים ופוסל אחד בהם:

ה. החלה והבכורים ותשלומי תרומה וחמשיה - הרי הן בתרומה. הטבל, והמדמע, וגדולי תרומה, ומעשר שני - הרי הן בחלין. כפרות הקדש בתוך גומותיהם והמים המקדשין. נטמאת אחת מהן בשרץ - כלן טמאות. בתרומה - מטמא שנים ופוסל אחד. בחלין - מטמא אחד ופוסל אחד. אין לך משקה הנוגע בשלישי טמא, אלא קדש בלבד. רבי אלעזר ברבי צדוק אומר: האוכל אכל שני - לא יעשה בבית הבד מפני שהוא שני, והשני שנגע במשקין בית הבד - טמאין:

ח. כוש של פשתן חבור לטמאה ולהזיה. הארבלי ושל פקיע - הרי זה לא יזה, ואם הזה - מזה. כל ידות הכלים הבאות מבית האמן כגון יד המגל ויד הסכין - חבור לטמאה ולהזיה. כל הכלים הקדוחות - חבור. ורבי יוחנן בן נורי אומר: אף החרוקות. הצואה שעל הפסא - חבור להזיה ואין חבור לטמאה; דברי רבי יוסי הגלילי. רבי עקיבא אומר: כל שחבור להזיה חבור לטמאה. ויש חבור לטמאה ואין חבור להזיה. הקומקמין חבור לטמאה ולהזיה. פסוי המיחם המחובר בשלשלת בית שמאי אומרים: חבור לטמאה ואין חבור להזיה. ובית הלל אומרים: הזה על המיחם - הזה על הכפוי. הזה על הכפוי - לא הזה על המיחם. אמר רבי יוסי: אלו דברי בית שמאי. ובית הלל אומרים: כלן חבור אחד הוא:

ט. טבל את האזוב בלילה והזה ביום - פסולה. לא שהמים פסולין, אלא שצריך להטביל שנים. הזה בלילה - הזאתו פסולה, והמים טמאין משום מי חטאת:

מסכת טהרות פרק ראשון

א. אמר רבי שמעון: מפני מה אמרו אכל שנטמא באב הטמאה ונטמא בולד הטמאה מצטרפין זה עם זה? מפני שאפשר לשלישי לעשות שני, ואפשר לשני לעשות ראשון. ומפני מה אמרו: השרץ והנבלה והמת - אין מצטרפים זה עם זה? לפי שאי אפשר לשרץ לעשות נבלה, ואי אפשר לנבלה לעשות מת:

ב. מקרצת שהיתה שלישית והשיך לה אחרות - כלן שלישית בקדש. פרשה - היא שלישית וכלן רביעית. ואיזהו הנשוד? התולש ממנו כל שהוא. אבל אם היו ממעכין זה את זה, כגון הדבקה, והתמרים, והגורגרות, והצמוקין - הרי אלו אינן חבור. ומפני מה אמרו: בזיתים חבור? שמתחלה לא נתנן אלא על מנת שינקו זה מזה. אבא שאול אומר: טבול יום תחלה לקדש. רבי

תּוֹסֶפֶת

הַשְּׁלֵם

מִסְכַּת טְהוֹרוֹת פָּרָק שְׁנִי

- טְהוֹר מִשׁוּם מִים שְׂאוּבִין. נִמּוּחוּ - כָּשָׁר
לְהַקּוֹוֹת עָלָיו:

ד. הַחוֹשֵׁב עַל הַחֶלֶב שֶׁבִּכְחָל - טְהוֹר.
וְשֶׁבִּיבָה - טְמֵא. הָעוֹר וְהַשְּׁלֵיָא - אֵינָן
מִטְמְאִין טְמֵאת אוֹכְלִין. הָעוֹר שֶׁשָּׁלְקוּ
וְהַשְּׁלֵיָא שֶׁחִשֵּׁב עָלֶיהָ - מִטְמְאִין טְמֵאת
אוֹכְלִין:

א. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר: הֵיכָן
מְצִינּוּ טְמֵאָה בַּתּוֹרָה שֶׁהִיא עוֹשֶׂה טְמֵאָה
אַחֲרָה, כִּיּוֹצֵא בָּהּ שְׂאֵתָה אוֹמֵר: רֵאשׁוֹן
עוֹשֶׂה רֵאשׁוֹן. אָמַר לוֹ: אַף אַתָּה אוֹמֵר: שְׁנִי
עוֹשֶׂה שְׁנִי. אָמַר לוֹ: מְצִינּוּ שֶׁהַשְּׁנִי מִטְמֵא
אֶת הַמְּשַׁקֵּין לְעִשׂוֹת תְּחִלָּה, וְהַמְּשַׁקֵּין
מִטְמְאִין אֶת הָאוֹכְלִין לְעִשׂוֹת שְׁנִי, אֲבָל לֹא
מְצִינּוּ רֵאשׁוֹן שֶׁהוּא עוֹשֶׂה רֵאשׁוֹן בְּכָל
מְקוֹם:

ב. הַשְּׁחֲלִים וְהַגְרִיסִין, בְּזִמְן שֶׁמִּגִּיס בָּהֶן אֶת
הַקְּדֵרָה - מִטְמְאִין טְמֵאת אוֹכְלִין. נִתְּנָן
לְקַעֲרָה וְיִצְאוּ מִהֶן מְשַׁקֵּין - מְשַׁקֵּין הַיּוֹצֵאִין
מִהֶן מִטְמְאִין טְמֵאת מְשַׁקֵּין. כִּיּוֹצֵד אָמְרוּ
שֶׁמֶן תְּחִלָּה לְעוֹלָם? שָׂאֵם נִמְחָה וְלֹא נִשְׁתִּיר
הַיִּמְנוּ אֶלָּא כְּפוּל - מְשַׁקֵּין הַיּוֹצֵאִין הַיִּמְנוּ
מִטְמְאִים טְמֵאת מְשַׁקֵּים. נִמְצֵאת אוֹמֵר:
חֲמֵשׁ מִדּוֹת בְּמְשַׁקֵּין, הַרְטָב וְהַגְרִיסִין
וְהַחֶלֶב, בְּזִמְן שֶׁהַמְּשַׁקֶּה טּוֹפֵחַ עָלֵיהֶן - הָרִי
אֵלָיו תְּחִלָּה. קָרְשׁוּ - אֵין צְרִיכִין מַחְשָׁבָה
לְאוֹכְלִין. דְּבַשׁ הַזֵּב מִכְּנֹרֶת דְּבוֹרִים - אֵינוּ
מִטְמֵא לֹא טְמֵאת אוֹכְלִין וְלֹא טְמֵאת
מְשַׁקֵּין. חֲשֵׁב עָלָיו לְאוֹכְלִין - מִטְמֵא טְמֵאת
אוֹכְלִין. לְמְשַׁקֵּין - מִטְמֵא טְמֵאת מְשַׁקֵּין.
הַשְּׁמֶן - לֹא אֲכָל וְלֹא מְשַׁקֶּה, חֲשֵׁב עָלָיו
לְאוֹכְלִין - מִטְמֵא טְמֵאת אוֹכְלִין. לְמְשַׁקֵּין -
בְּטָלָה דַּעְתּוֹ:

ג. הַדָּם שֶׁקָּרַשׁ - אֵינוּ לֹא אֲכָל וְלֹא מְשַׁקֶּה.
חֲשֵׁב עָלָיו לְאוֹכְלִין - מִטְמֵא טְמֵאת אוֹכְלִין.
וְלְמְשַׁקֵּין - בְּטָלָה דַּעְתּוֹ. דְּבַשׁ תְּמָרִים - אֵינוּ
לֹא אֲכָל וְלֹא מְשַׁקֶּה. חֲשֵׁב עָלָיו לְאוֹכְלִין -
מִטְמֵא טְמֵאת אוֹכְלִין. וְלְמְשַׁקֶּה - בְּטָלָה
דַּעְתּוֹ. וְשֶׁאֵר כָּל מִי פְרוּת - בָּלָן אֵינָן לֹא
אוֹכְלִין וְלֹא מְשַׁקֵּין. חֲשֵׁב עָלֵיהֶן בֵּין
לְאוֹכְלִין וּבֵין לְמְשַׁקֵּין - בְּטָלָה דַּעְתּוֹ. הַשְּׁלֵג
- לֹא אֲכָל וְלֹא מְשַׁקֶּה. חֲשֵׁב עָלָיו לְאַכִּילָה -
בְּטָלָה דַּעְתּוֹ. לְמְשַׁקֶּה - מִטְמֵא טְמֵאת
מְשַׁקֶּה. נִטְמֵא מְקַצְתּוֹ - לֹא נִטְמֵא כְּלוּ. טְהוֹר
מְקַצְתּוֹ - טְהוֹר כְּלוּ. מִים טְמֵאִים שֶׁהַגְּלִידוּ
וְאֵין בָּהֶם מְשַׁקֶּה טּוֹפֵחַ - טְהוֹרִים. נִמּוּחוּ -
חֲזְרוּ לְטְמֵאתָן הַיְשָׁנָה. מְקוּהָ שְׂאוּבִין שֶׁהַגְּלִידוּ

<p>25</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>יג 13</p>	<p>כח לעומר עלות השחר _____ 6:03 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:28 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:36 שקיעה _____ 7:46 בבלי: יומא יד • ירושלמי: כתובות לט • תוספתא: פרה ח נ"ך: ירמיה ל-לא • רמב"ם: מאכלות אסורות ט</p>
<p>26</p>	<p>שני Monday</p>	<p>יד 14</p>	<p>פסח שני, תענית שני קמא, כט לעומר Pesach Sheini עלות השחר _____ 6:01 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:27 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:36 שקיעה _____ 7:47 בבלי: יומא טו • ירושלמי: כתובות מ • תוספתא: פרה ט נ"ך: ירמיה לב-לג • רמב"ם: מאכלות אסורות י</p>
<p>27</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>טו 15</p>	<p>ל לעומר עלות השחר _____ 6:00 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:26 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:35 שקיעה _____ 7:48 בבלי: יומא טז • ירושלמי: כתובות מא • תוספתא: פרה י נ"ך: ירמיה לד-לה • רמב"ם: מאכלות אסורות יא</p>
<p>28</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>טז 16</p>	<p>לא לעומר עלות השחר _____ 5:59 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:26 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:35 שקיעה _____ 7:49 בבלי: יומא יז • ירושלמי: כתובות מב • תוספתא: פרה יא נ"ך: ירמיה לו-לז • רמב"ם: מאכלות אסורות יב</p>
<p>29</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>יז 17</p>	<p>לב לעומר עלות השחר _____ 5:57 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:25 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:34 שקיעה _____ 7:50 בבלי: יומא יח • ירושלמי: כתובות מג • תוספתא: פרה יב נ"ך: ירמיה לח-לט • רמב"ם: מאכלות אסורות יג</p>
<p>30</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>יח 18</p>	<p>ל"ג בעומר, לג לעומר Lag B'Omer עלות השחר _____ 5:56 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:24 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:34 שקיעה _____ 7:51 בבלי: יומא יט • ירושלמי: כתובות מד • תוספתא: טהרות א נ"ך: ירמיה מ-מא • רמב"ם: מאכלות אסורות יד</p>
<p>1</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>יט 19</p>	<p>אמור, לד לעומר, פרק ד עלות השחר _____ 5:55 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:23 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:33 שקיעה _____ 7:52 בבלי: יומא כ • ירושלמי: כתובות מה • תוספתא: טהרות ב נ"ך: ירמיה מב-מג • רמב"ם: מאכלות אסורות טו</p>

צו שישן מיט א פייל און בויגן אוים ל"ג בעומר, איז א סגולה פאר קינדער.
 אויף דאס דאווענען שייך פאר'ן עמוד, איז א סגולה פאר קינדער.
 (ספר המדות אות בנים סימן ס"ט)